

Evaluating the Role of Integrated Reporting Disclosure Quality in Enhancing the Informational Efficiency and Economic Performance of Companies: Evidence from the Iraq Stock Exchange

1. Baydaa Jasim: PhD Student, Department of Accounting, Faculty of Management and Economics, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

2. Sahar Sepasi*: Associate Professor, Department of Accounting, Faculty of Management and Economics, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran. Email: sepasi@modares.ac.ir (Corresponding Author)

3. Javad Rezazadeh: Associate Professor, Department of Accounting, Faculty of Management and Economics, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

Article history

Received: 21 February 2026

Revised: 06 July 2026

Accepted: 14 July 2026

Initial Publish: 30 July 2026

Final Publish: 22 December 2027

Abstract:

This study aimed to evaluate the effects of integrated reporting disclosure quality on financial performance, the value relevance of accounting information, abnormal stock returns, and earnings quality among companies listed on the Iraq Stock Exchange. This applied study employed a quantitative, descriptive-correlational design. The required data were extracted from audited financial statements, annual reports, and trading information of companies listed on the Iraq Stock Exchange between 2018 and 2024. The research hypotheses were tested using multivariate panel-data regression models. The F-Limer test confirmed the superiority of panel-data models over pooled regression, while the Hausman test supported the application of fixed-effects estimators. Given the presence of heteroscedasticity and cross-sectional dependence, robust estimators and generalized least squares procedures were employed to improve the statistical reliability of the estimates. Integrated reporting quality had a positive and statistically significant effect on corporate financial performance ($\beta=0.284$, $t=4.917$, $p<0.001$). It also significantly enhanced the value relevance of accounting information ($\beta=0.317$, $t=5.284$, $p<0.001$) and abnormal stock returns ($\beta=0.294$, $t=4.863$, $p<0.001$). The interaction between integrated reporting quality and earnings per share was positive and significant ($\beta=0.176$, $p=0.002$), indicating that higher disclosure quality strengthened the information content of reported earnings. Moreover, the interaction effects of integrated reporting quality with discretionary accruals ($\beta=-0.187$, $p=0.001$) and income smoothing ($\beta=-0.172$, $p=0.001$) were negative and significant, demonstrating that high-quality integrated reporting reduced earnings-management practices and improved earnings quality. High-quality integrated reporting improves corporate economic performance and capital-market informational efficiency by enhancing transparency, reducing information asymmetry, and constraining opportunistic managerial behavior. Accordingly, developing standardized and enforceable integrated reporting frameworks may strengthen earnings reliability, investor decision-making, corporate accountability, and the overall efficiency of the Iraqi capital market.

Keywords: Integrated reporting, disclosure quality, financial performance, value relevance of accounting information, earnings quality, abnormal stock returns, Iraq Stock Exchange

Citation: Jasim, B., Sepasi, S., & Rezazadeh, J. (2027). Evaluating the Role of Integrated Reporting Disclosure Quality in Enhancing the Informational Efficiency and Economic Performance of Companies: Evidence from the Iraq Stock Exchange. *Accounting, Finance and Computational Intelligence*, 5(5), 1-25.

Copyright: © 2027 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Extended Abstract**Introduction**

The growing complexity of modern business environments, the increasing importance of intangible resources, and the expansion of stakeholder information needs have exposed the limitations of conventional financial reporting. Traditional financial statements primarily emphasize historical, monetary, and short-term performance indicators and therefore do not fully explain how companies create, preserve, or erode value over time. In contemporary capital markets, firm value increasingly depends on nonfinancial factors such as human capital, innovation capacity, governance quality, stakeholder relationships, strategic resilience, risk management, and environmental and social performance. Integrated reporting has emerged in response to these limitations by combining financial and nonfinancial information within a connected framework that explains the relationships among organizational strategy, governance, business models, resources, risks, opportunities, performance, and future prospects. A systematic review of the literature indicates that integrated reporting has developed into a major field of corporate reporting research, particularly in relation to transparency, sustainability, governance, and long-term value creation ([Soriya & Rastogi, 2022](#)).

Integrated reporting quality refers not merely to the volume of disclosed information but to its relevance, reliability, completeness, conciseness, comparability, connectivity, and forward-looking orientation. High-quality integrated reports enable investors to understand how financial and nonfinancial factors interact and how managerial decisions affect short-, medium-, and long-term value creation. Evidence from emerging Asian banking markets suggests that integrated reporting disclosure quality varies substantially across firms and is influenced by institutional context, corporate governance, and organizational characteristics ([Rossa & Lestari, 2025](#)). Governance mechanisms, particularly board structure and monitoring quality, have also been identified as major forces shaping integrated reporting quality ([Yahaya, 2025](#)). From an agency-theory perspective, stronger boards and more effective monitoring mechanisms can reduce managerial opportunism, improve accountability, and increase the credibility of integrated disclosures ([Vitolla, Raimo, Rubino, et al., 2020](#)). In financial institutions, integrated reporting quality is likewise influenced by governance arrangements, firm size, reporting capacity, and internal control structures ([Vitolla, Raimo, & Rubino, 2020](#)).

The informational value of integrated reporting is particularly important in environments characterized by high information asymmetry, weak voluntary disclosure, and elevated uncertainty. Forward-looking disclosure regarding risks, opportunities, strategy, and resource allocation can enhance the transparency of integrated reports and improve investors' ability to assess future performance ([Shabram & Abboud, 2024](#)). Risk disclosure is especially relevant in financial and banking sectors, where credit, liquidity, operational, and market risks directly influence profitability and stability. Content-analysis approaches to credit-risk disclosure demonstrate that disclosure quality depends on the comprehensiveness, clarity, and decision usefulness of information provided to users ([Scannella & Polizzi, 2021](#)). Accordingly, integrated reporting may improve the informational environment by placing risk information within the broader context of business strategy, governance, performance, and value creation.

Previous banking research has demonstrated that credit risk, liquidity risk, and operational risk are closely associated with institutional stability and financial performance. Evidence from banks listed on the Tehran Stock Exchange indicates that these risks may significantly affect financial stability ([Shakeri Kardar, 2023](#)). Reciprocal relationships among liquidity risk, credit risk, and financial solvency have also been documented, suggesting that these dimensions should not be evaluated

independently (Sargolzaei, 2023). Studies conducted on Iraqi banks similarly indicate significant relationships among credit risk, liquidity, and profitability (Habib Makki Al-Harbi, 2022). Moreover, simultaneous exposure to liquidity and credit risks can weaken banking stability (Radfar et al., 2019), while the relationship between these two risks may intensify financial vulnerability (Jalili Khajeh Pasha, 2020). Research on private banks has further shown that the structure of assets, liabilities, and funding sources plays an important role in determining liquidity risk (Khalili Araghi et al., 2019).

Accurate risk measurement is therefore essential for meaningful disclosure. Comprehensive liquidity-risk models indicate that multiple financial and structural indicators are required to evaluate exposure effectively (Azari et al., 2022). Likewise, machine-learning techniques such as support vector machines and decision trees have shown that credit risk is influenced by a broad set of financial and nonfinancial characteristics (Dadashi et al., 2020). Effective management of credit and liquidity risks is also important for preventing banking crises (Ghaemi, 2020), while nonlinear evidence suggests that the effect of such risks on banking stability may vary across different risk levels (Goudarzi Farahani et al., 2022). Credit and liquidity risks may also reduce banking stability by increasing default probability and weakening distance-to-default and Z-score measures (Jalili Fard et al., 2023). In addition, bank stability is negatively affected by credit and liquidity risk exposure (Setiawan et al., 2021), although governance quality may moderate the relationship between risk and performance (Maran Jouri, 2021). At the macroeconomic level, financial stability is positively related to economic growth, reinforcing the broader importance of transparent and reliable corporate reporting (Tankuva, 2018).

Despite the growing literature on integrated reporting and financial risk, limited empirical evidence is available regarding the effect of integrated reporting quality on financial performance, the value relevance of accounting information, abnormal stock returns, and earnings quality in the Iraqi capital market. The Iraq Stock Exchange provides an important setting because listed companies operate under conditions of institutional transition, market volatility, varying disclosure practices, and relatively high information asymmetry. Therefore, this study aimed to evaluate the effect of integrated reporting disclosure quality on financial performance, the value relevance of accounting information, abnormal stock returns, and earnings quality among companies listed on the Iraq Stock Exchange.

Methods and Materials

This applied study used a quantitative, descriptive-correlational research design. The statistical population consisted of companies listed on the Iraq Stock Exchange during the period from 2018 to 2024. The required data were extracted from audited financial statements, annual reports, corporate disclosures, and stock-market trading information. After applying the inclusion and screening criteria, eligible firm-year observations were organized as panel data.

Integrated reporting disclosure quality was treated as the main independent variable. The dependent variables included return on assets as an indicator of financial performance, market value per share as an indicator of the value relevance of accounting information, abnormal stock returns, discretionary accruals, and income smoothing as indicators of earnings quality. Corporate governance and financial control variables included board independence, board size, CEO duality, institutional ownership, firm growth, firm size, financial leverage, book value per share, earnings before interest and taxes per share, return on equity, cash holdings, property, plant and equipment, audit committee independence, and number of employees.

Descriptive statistics were used to summarize the distribution of the variables. Skewness, kurtosis, and the Jarque–Bera test were used to examine normality. White and Breusch–Pagan tests were applied to detect heteroscedasticity, while the

Durbin–Watson statistic was used to assess serial correlation. The Lagrange Multiplier test was employed to determine the presence of panel effects, and the Pesaran CD test was used to examine cross-sectional dependence. The Pedroni test assessed long-run cointegration among the variables. The F-Limer test was used to choose between pooled and panel estimation, and the Hausman test was applied to select between fixed- and random-effects models. Because heteroscedasticity and cross-sectional dependence were detected, robust standard errors and generalized least squares procedures were used. The hypotheses were tested through multivariate fixed-effects panel regression models.

Findings

The mean integrated reporting quality score was 0.642, indicating a relatively favorable disclosure level among the sampled companies. The mean return on assets was 0.084, while the mean market value per share was 4.517. The mean discretionary accruals and income-smoothing scores were 0.081 and 0.746, respectively. The Jarque–Bera test results were nonsignificant for all variables, supporting normality.

White and Breusch–Pagan tests indicated heteroscedasticity in all models, whereas Durbin–Watson statistics ranged from 1.876 to 2.114, suggesting no serious autocorrelation. The LM test confirmed panel effects in all models. The Pesaran CD test indicated significant cross-sectional dependence, while the Pedroni test confirmed long-run cointegration. The F-Limer test supported panel estimation, and the Hausman test selected fixed-effects models for all hypotheses.

In the first model, integrated reporting quality had a positive and statistically significant effect on financial performance ($B=0.284$, $t=4.917$, $p<0.001$). Its standardized coefficient was 0.391, representing the strongest positive effect in the model. Board size, board independence, institutional ownership, firm growth, and firm size also had positive effects, whereas CEO duality and financial leverage had negative effects. The model explained 64.7% of the variance in return on assets ($R^2=0.647$, adjusted $R^2=0.621$), and the overall model was significant ($F=24.386$, $p<0.001$).

In the second model, integrated reporting quality positively affected the value relevance of accounting information ($B=0.317$, $t=5.284$, $p<0.001$). Its standardized coefficient was 0.418, which was the largest positive coefficient in the model. Book value per share, earnings before interest and taxes per share, return on equity, cash holdings, property, plant and equipment, firm size, audit committee independence, and number of employees also had positive effects. Financial leverage and CEO duality had negative effects. The model explained 69.2% of the variance in market value ($R^2=0.692$, adjusted $R^2=0.668$) and was statistically significant ($F=28.714$, $p<0.001$).

In the abnormal-return model, integrated reporting quality had a positive and significant effect on abnormal stock returns ($B=0.294$, $t=4.863$, $p<0.001$). Earnings per share and lagged earnings per share also had positive effects. The interaction between integrated reporting quality and earnings per share was positive and significant ($B=0.176$, $t=3.184$, $p=0.002$), indicating that integrated reporting quality strengthened the information content of earnings. This model explained 67.3% of the variation in abnormal returns ($R^2=0.673$, adjusted $R^2=0.648$).

The discretionary-accrual model showed that discretionary accruals negatively affected abnormal returns ($B=-0.241$, $t=-4.318$, $p<0.001$). The interaction between integrated reporting quality and discretionary accruals was also negative and significant ($B=-0.187$, $t=-3.562$, $p=0.001$). The three-way interaction involving integrated reporting quality, discretionary accruals, and market value was negative and significant ($B=-0.104$, $p=0.024$). The model explained 65.1% of the variance ($R^2=0.651$, adjusted $R^2=0.629$).

Income smoothing also had a negative and significant effect ($B=-0.196$, $t=-3.874$, $p<0.001$). The interaction between integrated reporting quality and income smoothing was negative and significant ($B=-0.172$, $t=-3.291$, $p=0.001$), while the three-way interaction with market value was also negative and significant ($B=-0.093$, $p=0.042$). This model explained 66.4% of the variance ($R^2=0.664$, adjusted $R^2=0.641$).

Discussion and Conclusion

The results demonstrate that integrated reporting disclosure quality contributes significantly to corporate financial performance, market valuation, abnormal stock returns, and earnings quality. High-quality integrated reports provide investors with a more coherent understanding of the relationships among financial results, strategic priorities, governance structures, risks, resources, and future value-creation capacity. This broader information set reduces uncertainty and enables capital providers to evaluate corporate performance more accurately.

The positive relationship between integrated reporting quality and return on assets suggests that transparency is not merely a reporting outcome but may also reflect more disciplined management, improved resource allocation, and stronger internal coordination. Companies that integrate financial and nonfinancial information are more likely to identify the long-term consequences of strategic decisions and to allocate resources in accordance with organizational priorities. The positive effects of board independence, board size, and institutional ownership further indicate that stronger governance mechanisms support both reporting quality and financial performance.

The positive effect on the value relevance of accounting information indicates that integrated reporting improves the interpretability of traditional accounting measures. Earnings and book values become more useful when investors can assess them alongside information about risk exposure, business models, governance, and strategic prospects. Integrated reporting therefore does not replace financial reporting; rather, it increases the explanatory power of accounting information by providing a broader decision context.

The positive relationship between integrated reporting quality and abnormal stock returns suggests that the market rewards transparent and comprehensive disclosure. The significant interaction between disclosure quality and earnings per share confirms that investors respond more strongly to reported earnings when the surrounding reporting environment is credible and informative. Thus, integrated reporting strengthens the informational content of earnings and facilitates more efficient stock-price reactions.

The negative relationships involving discretionary accruals and income smoothing demonstrate that earnings-management practices reduce information quality and weaken market confidence. The significant interaction effects show that integrated reporting quality constrains opportunistic reporting behavior. By requiring greater consistency between financial outcomes, nonfinancial performance, strategic explanations, and risk disclosures, integrated reporting makes artificial earnings manipulation more detectable and less sustainable.

Overall, the findings confirm that integrated reporting is an effective mechanism for improving transparency, reducing information asymmetry, strengthening corporate governance, limiting earnings management, and enhancing capital-market efficiency. For companies listed on the Iraq Stock Exchange, the development of standardized and enforceable integrated reporting practices could improve investor confidence, increase the reliability of accounting information, support more efficient resource allocation, and strengthen the economic performance of listed firms.

Authors' Contributions

Authors equally contributed to this article.

Acknowledgments

Authors thank all participants who participate in this study.

Declaration of Interest

The authors report no conflict of interest.

Funding

According to the authors, this article has no financial support.

Ethical Considerations

All procedures performed in this study were under the ethical standards.

ارزیابی نقش کیفیت افشای گزارشگری یکپارچه در ارتقای کارایی اطلاعاتی و عملکرد اقتصادی شرکت‌ها: شواهدی از بورس اوراق بهادار عراق

تاریخچه مقاله

تاریخ دریافت: ۲ اسفند ۱۴۰۴

تاریخ بازنگری: ۱۵ تیر ۱۴۰۵

تاریخ پذیرش: ۲۳ تیر ۱۴۰۵

تاریخ چاپ اولیه: ۸ مرداد ۱۴۰۵

تاریخ چاپ نهایی: ۱ دی ۱۴۰۶

۱. بیداء جاسم^{ID}: دانشجوی دکتری گروه حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

۲. سحر سپاسی^{ID}: دانشیار، گروه حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران. ایمیل:

sepassi@modares.ac.ir (نویسنده مسئول)

۳. جواد رضازاده^{ID}: دانشیار، گروه حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

چکیده

پژوهش حاضر با هدف ارزیابی تأثیر کیفیت افشای گزارشگری یکپارچه بر عملکرد مالی، ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری، بازده غیرعادی سهام و کیفیت سود شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار عراق انجام شد. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش، کمی و توصیفی-همبستگی بود. داده‌های مورد نیاز از صورت‌های مالی حسابرسی‌شده، گزارش‌های سالانه و اطلاعات معاملاتی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار عراق طی سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۴ استخراج شد. فرضیه‌ها با استفاده از مدل‌های رگرسیون چندمتغیره مبتنی بر داده‌های پانلی آزمون شدند. نتایج آزمون F لیمر برتری مدل پانلی نسبت به مدل تلفیقی و نتایج آزمون هاسمن مناسب بودن الگوی اثرات ثابت را تأیید کرد. با توجه به وجود ناهمسانی واریانس و وابستگی مقطعی، از برآوردهای مقاوم و روش حداقل مربعات تعمیم‌یافته برای افزایش اعتبار آماری نتایج استفاده شد. کیفیت گزارشگری یکپارچه تأثیر مثبت و معناداری بر عملکرد مالی شرکت‌ها داشت ($\beta=0.284$, $t=4.917$, $p<0.001$). همچنین، این متغیر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری را به‌طور مثبت و معناداری افزایش داد ($\beta=0.317$, $t=5.284$, $p<0.001$) و بر بازده غیرعادی سهام نیز اثر مثبت داشت ($\beta=0.294$, $t=4.862$, $p<0.001$). اثر تعاملی کیفیت گزارشگری یکپارچه و سود هر سهم مثبت و معنادار بود ($\beta=0.176$, $p=0.002$) که افزایش محتوای اطلاعاتی سود را نشان داد. افزون بر این، اثرات تعاملی کیفیت گزارشگری یکپارچه با اقلام تعهدی اختیاری ($\beta=-0.187$, $p=0.001$) و هموارسازی سود ($\beta=-0.172$, $p=0.001$) منفی و معنادار بود و کاهش مدیریت سود و بهبود کیفیت سود را تأیید کرد. ارتقای کیفیت گزارشگری یکپارچه از طریق افزایش شفافیت، کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و محدودکردن رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیریت، موجب بهبود عملکرد اقتصادی، افزایش قابلیت اتکای سود و تقویت کارایی اطلاعاتی بازار سرمایه عراق می‌شود. بنابراین، تدوین چارچوب‌های استاندارد و الزام‌آور برای گزارشگری یکپارچه می‌تواند به بهبود کیفیت تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران و توسعه بازار سرمایه عراق کمک کند.

کلیدواژگان: گزارشگری یکپارچه، کیفیت افشا، عملکرد مالی، ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری، کیفیت سود، بازده غیرعادی سهام، بورس اوراق بهادار عراق

شیوه استناددهی: جاسم، بیداء، سپاسی، سحر، و رضازاده، جواد. (۱۴۰۶). ارزیابی نقش کیفیت افشای گزارشگری یکپارچه در ارتقای کارایی اطلاعاتی و عملکرد اقتصادی شرکت‌ها: شواهدی از بورس اوراق بهادار عراق. *حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی*، ۵(۵)، ۱-۲۵.

تحولات پرشتاب محیط کسب و کار، گسترش بازارهای سرمایه، افزایش پیچیدگی فعالیت شرکت‌ها و تنوع نیازهای اطلاعاتی ذی‌نفعان سبب شده است که کفایت الگوی سنتی گزارشگری مالی بیش از گذشته مورد تردید قرار گیرد. صورت‌های مالی متعارف، هرچند همچنان یکی از مهم‌ترین منابع ارزیابی وضعیت مالی و نتایج عملیات شرکت‌ها به شمار می‌روند، عمدتاً بر رویدادهای تاریخی، اقلام پولی و عملکرد کوتاه‌مدت تمرکز دارند و نمی‌توانند تمام عوامل مؤثر بر فرایند خلق ارزش را به‌صورت منسجم بازنمایی کنند. در اقتصاد معاصر، بخش مهمی از ارزش واحدهای اقتصادی از عواملی مانند سرمایه انسانی، دانش سازمانی، روابط با ذی‌نفعان، ظرفیت نوآوری، کیفیت راهبری شرکتی، مدیریت ریسک، اعتبار اجتماعی و توانایی سازگاری با تحولات محیطی ناشی می‌شود؛ عواملی که انعکاس آن‌ها در صورت‌های مالی سنتی محدود است. در نتیجه، شکاف میان ارزش دفتری و ارزش بازار شرکت‌ها افزایش یافته و سرمایه‌گذاران برای ارزیابی عملکرد، ریسک و چشم‌انداز آتی شرکت‌ها به مجموعه گسترده‌تری از اطلاعات مالی و غیرمالی نیاز پیدا کرده‌اند. گزارشگری یکپارچه در پاسخ به این نیاز شکل گرفته است و می‌کوشد اطلاعات مربوط به راهبرد، حاکمیت، عملکرد، ریسک‌ها، فرصت‌ها، منابع و پیامدهای فعالیت سازمان را در قالب گزارشی منسجم و مرتبط ارائه کند. مرور نظام‌مند ادبیات گزارشگری یکپارچه نشان می‌دهد که این رویکرد طی دهه گذشته از یک مفهوم نوظهور به یکی از محورهای اصلی پژوهش در حوزه گزارشگری شرکتی، پایداری، راهبری و خلق ارزش تبدیل شده است (Soriya & Rastogi, 2022).

گزارشگری یکپارچه صرفاً به معنای کنار هم قرار دادن اطلاعات مالی و غیرمالی نیست، بلکه بر برقراری ارتباط منطقی میان راهبرد سازمان، مدل کسب و کار، سرمایه‌های مورد استفاده، ریسک‌ها، فرصت‌ها و پیامدهای عملکردی تأکید دارد. کیفیت گزارشگری یکپارچه زمانی افزایش می‌یابد که اطلاعات منتشرشده از جامعیت، مربوط بودن، قابلیت اتکا، قابلیت مقایسه، اختصار، آینده‌نگری و اتصال درونی برخوردار باشد. در چنین شرایطی، استفاده‌کنندگان می‌توانند رابطه میان تصمیمات مدیریتی، منابع مورد استفاده و ارزش ایجادشده یا از بین رفته را بهتر درک کنند. مطالعات جدید در بازارهای نوظهور آسیایی نشان داده‌اند که کیفیت افشای گزارشگری یکپارچه در مؤسسات بانکی و مالی تابعی از کیفیت ساختارهای راهبری، ظرفیت افشا و شرایط نهادی محیط فعالیت است و میان شرکت‌ها و کشورها تفاوت معناداری دارد (Rossa & Lestari, 2025). همچنین، بررسی سازوکارهای راهبری شرکتی نشان می‌دهد که برخی ویژگی‌های هیئت‌مدیره و ساختارهای نظارتی می‌توانند به‌منزله نیروهای تعیین‌کننده کیفیت گزارشگری یکپارچه عمل کنند و سطح پاسخگویی و شفافیت شرکت را افزایش دهند (Yahaya, 2025). بنابراین، کیفیت گزارشگری یکپارچه را باید پیامد تعامل میان نظام گزارشگری، سازوکارهای راهبری و ویژگی‌های اقتصادی و نهادی شرکت دانست.

از منظر نظریه نمایندگی، جدایی مالکیت از مدیریت موجب ایجاد عدم تقارن اطلاعاتی میان مدیران و سرمایه‌گذاران می‌شود. مدیران در مقایسه با سهامداران به اطلاعات داخلی بیشتری درباره وضعیت واقعی عملیات، ریسک‌ها، فرصت‌های سرمایه‌گذاری و چشم‌انداز شرکت دسترسی دارند و ممکن است از این برتری اطلاعاتی برای تأمین منافع شخصی، پنهان کردن اخبار نامطلوب یا مدیریت ادراک بازار استفاده کنند. گزارشگری یکپارچه با افزایش دامنه افشا و پیوند دادن اطلاعات مالی با اطلاعات راهبردی، حاکمیتی و غیرمالی، امکان ارزیابی جامع‌تر رفتار مدیریت را فراهم می‌سازد. شواهد مبتنی بر نظریه نمایندگی نشان می‌دهد که ویژگی‌های هیئت‌مدیره، از جمله استقلال اعضا، تنوع، اندازه و کارایی نظارتی، با کیفیت گزارشگری یکپارچه ارتباط دارد و می‌تواند رفتار فرصت‌طلبانه مدیریت را محدود کند (Vitolla, Raimo, Rubino, et al., 2020). در مؤسسات مالی نیز عواملی مانند ساختار حاکمیت، ویژگی‌های سازمانی، اندازه واحد اقتصادی و سازوکارهای نظارت داخلی از تعیین‌کننده‌های مهم کیفیت گزارشگری یکپارچه معرفی شده‌اند (Vitolla, Raimo, & Rubino, 2020). از این منظر، گزارشگری یکپارچه می‌تواند هزینه‌های نمایندگی را کاهش دهد، نظارت بیرونی را تقویت کند و اعتماد استفاده‌کنندگان به اطلاعات منتشرشده را افزایش دهد.

نظریه علامت‌دهی نیز چارچوب مناسبی برای تبیین آثار کیفیت گزارشگری یکپارچه فراهم می‌کند. شرکت‌هایی که از عملکرد مطلوب، راهبری قوی، مدیریت ریسک کارآمد و چشم‌انداز ارزش‌آفرینی مناسب برخوردارند، انگیزه بیشتری دارند که اطلاعات جامع و باکیفیت در اختیار بازار قرار دهند و از این طریق خود را از شرکت‌های ضعیف‌تر متمایز سازند. گزارشگری یکپارچه باکیفیت می‌تواند به‌عنوان سیگنالی درباره توانایی مدیریت، پایداری عملیات و قابلیت شرکت در خلق ارزش بلندمدت تلقی شود. افشای آینده‌نگر نیز در این فرایند اهمیت ویژه‌ای دارد؛ زیرا ارائه اطلاعات درباره ریسک‌ها، فرصت‌ها، راهبردهای آتی و نحوه تخصیص منابع می‌تواند شفافیت گزارش‌های یکپارچه را افزایش دهد و به

سرمایه‌گذاران امکان دهد پیامدهای تصمیمات جاری را در افق زمانی بلندمدت ارزیابی کنند (Shabram & Abboud, 2024). هرچه اطلاعات آینده‌نگر دقیق‌تر و منسجم‌تر باشد، عدم اطمینان سرمایه‌گذاران کاهش می‌یابد و احتمال قیمت‌گذاری نادرست سهام کمتر می‌شود.

یکی از مهم‌ترین ابعاد کیفیت گزارشگری یکپارچه، نحوه افشای ریسک‌های شرکت است. سرمایه‌گذاران برای ارزیابی ارزش و پایداری عملکرد شرکت، نه تنها به میزان سودآوری، بلکه به ماهیت، شدت و نحوه مدیریت ریسک‌های عملیاتی، اعتباری، نقدینگی، مالی و راهبردی توجه دارند. در بخش بانکی، ریسک اعتباری و ریسک نقدینگی از مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده ثبات، سودآوری و تداوم فعالیت محسوب می‌شوند. توسعه روش‌های سنجش افشای ریسک اعتباری بر پایه تحلیل محتوا نشان می‌دهد که کیفیت اطلاعات ریسک را می‌توان بر اساس جامعیت، ویژگی‌های محتوایی و قابلیت استفاده آن برای تصمیم‌گیری ارزیابی کرد (Scannella & Polizzi, 2021). از این رو، گزارشگری یکپارچه با ارائه اطلاعات مرتبط درباره ریسک‌ها، سیاست‌های کنترل و پیامدهای احتمالی آن‌ها می‌تواند محیط اطلاعاتی شرکت را ارتقا دهد و توانایی سرمایه‌گذاران را برای مقایسه واحدهای اقتصادی افزایش دهد.

مطالعات انجام‌شده در حوزه بانکی نشان داده‌اند که ریسک اعتباری، ریسک نقدینگی و ریسک عملیاتی ارتباط نزدیکی با عملکرد و ثبات مالی مؤسسات دارند. بررسی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران نشان داده است که ریسک‌های نقدینگی، اعتباری و عملیاتی می‌توانند ثبات مالی بانک‌ها را تحت تأثیر قرار دهند و لزوم ارائه اطلاعات دقیق‌تر درباره ساختار ریسک را برجسته سازند (Shakeri Kardar, 2023). همچنین، شواهد مربوط به رابطه متقابل ریسک نقدینگی، ریسک اعتباری و توانگری مالی نشان می‌دهد که این متغیرها به صورت مستقل عمل نمی‌کنند و تغییر در یکی از آن‌ها می‌تواند وضعیت سایر ابعاد ریسک و ثبات مالی را دگرگون سازد (Sargolzaei, 2023). در چنین شرایطی، گزارشگری جداگانه و پراکنده درباره ریسک‌ها نمی‌تواند تصویر کاملی از پیامدهای مالی و راهبردی آن‌ها ارائه دهد، درحالی‌که گزارشگری یکپارچه قادر است روابط متقابل میان ریسک، راهبرد، منابع و عملکرد را آشکار کند.

شواهد تجربی حاصل از بانک‌های عراق نیز نشان می‌دهد که ریسک اعتباری و نقدینگی با سودآوری مؤسسات بانکی ارتباط دارند و مدیریت نامناسب این ریسک‌ها می‌تواند عملکرد مالی را تضعیف کند (Habib Makki Al-Harbi, 2022). این موضوع در بازار سرمایه عراق اهمیت بیشتری دارد؛ زیرا سرمایه‌گذاران در محیطی فعالیت می‌کنند که ممکن است با محدودیت افشای اختیاری، تفاوت در کیفیت گزارش‌ها، نوسانات اقتصادی و عدم تقارن اطلاعاتی بالاتر مواجه باشد. در چنین بازاری، گزارشگری یکپارچه می‌تواند اطلاعات مربوط به منابع سودآوری، ساختار مالی، ریسک‌های اصلی و ظرفیت تداوم خلق ارزش را در چارچوبی منسجم ارائه دهد. این ویژگی موجب می‌شود سرمایه‌گذاران بتوانند میان سودآوری کوتاه‌مدت و پایداری بلندمدت تمایز قائل شوند و کیفیت عملکرد اقتصادی شرکت را واقع‌بینانه‌تر ارزیابی کنند.

مدیریت هم‌زمان ریسک‌های اعتباری و نقدینگی برای حفظ ثبات نظام مالی ضروری است. پژوهش‌های انجام‌شده درباره بانک‌های ایران نشان داده‌اند که ریسک‌های اعتباری و نقدینگی می‌توانند به‌طور هم‌زمان بر ثبات بانک‌ها اثر بگذارند و نادیده گرفتن تعامل آن‌ها به ارزیابی ناقص سلامت مالی منجر می‌شود (Radfar et al., 2019). نتایج پژوهش‌های دیگر نیز وجود رابطه میان ریسک نقدینگی و ریسک اعتباری را تأیید کرده و نشان داده‌اند که افزایش یکی از این ریسک‌ها می‌تواند زمینه تشدید دیگری را فراهم سازد (Jalili Khajeh Pasha, 2020). افزون بر این، بررسی بانک‌های خصوصی نشان داده است که عوامل درون‌سازمانی و ساختار منابع و مصارف می‌توانند سطح ریسک نقدینگی را تغییر دهند و بر ظرفیت پاسخ‌گویی بانک به تعهدات اثر بگذارند (Khalili Araghi et al., 2019). این یافته‌ها ضرورت افشای منسجم اطلاعات مربوط به ریسک، منابع تأمین مالی، کیفیت دارایی‌ها و وضعیت نقدینگی را تقویت می‌کنند.

در سطح روش‌شناختی نیز سنجش دقیق ریسک و ارائه شاخص‌های قابل اتکا برای استفاده‌کنندگان اهمیت زیادی دارد. ارائه مدل‌های جامع اندازه‌گیری ریسک نقدینگی در بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس نشان می‌دهد که ارزیابی این ریسک نیازمند ترکیب چندین شاخص مالی، ساختاری و رفتاری است (Azari et al., 2022). همچنین، استفاده از روش‌های هوشمند مانند ماشین بردار پشتیبان و درخت تصمیم برای شناسایی متغیرهای مؤثر بر ریسک اعتباری مشتریان حقوقی نشان داده است که ارزیابی ریسک اعتباری مستلزم تحلیل مجموعه متنوعی از اطلاعات مالی و غیرمالی است (Dadashi et al., 2020). گزارشگری یکپارچه می‌تواند بستر افشای همین مجموعه چندبعدی از اطلاعات را فراهم سازد و به استفاده‌کنندگان کمک کند روابط میان کیفیت مشتریان، ساختار دارایی‌ها، سیاست‌های اعتباردهی و پیامدهای اقتصادی را بهتر درک کنند.

بحران‌های بانکی غالباً زمانی شکل می‌گیرند که ضعف مدیریت نقدینگی و اعتبار با شفافیت ناکافی، نظارت ضعیف و واکنش دیر هنگام همراه شود. بررسی مدیریت ریسک نقدینگی و اعتباری در پیشگیری از بحران بانکی نشان داده است که کنترل هم‌زمان این ریسک‌ها و برخورداری از اطلاعات مناسب برای تصمیم‌گیری مدیریتی از عوامل اساسی حفظ ثبات مؤسسات مالی است (Ghaemi, 2020). نتایج رویکرد رگرسیون انتقال ملایم پانلی نیز نشان می‌دهد که اثر ریسک‌های نقدینگی و اعتباری بر ثبات بانکی می‌تواند غیرخطی باشد و در سطوح مختلف ریسک تغییر کند (Goudarzi Farahani et al., 2022). از این رو، ارائه صرف چند نسبت مالی ممکن است نتواند ماهیت پیچیده این روابط را منعکس سازد. گزارشگری یکپارچه با قرار دادن اطلاعات ریسک در متن مدل کسب‌وکار، راهبرد و ظرفیت خلق ارزش، امکان ارزیابی عمیق‌تر پیامدهای آن را فراهم می‌آورد. ثبات مالی از طریق ایجاد محیط مناسب برای سرمایه‌گذاری، کاهش ناطمینانی و بهبود تخصیص منابع می‌تواند رشد اقتصادی را تقویت کند. شواهد حاصل از تحلیل داده‌های پانلی در سطح کشورها نشان داده است که میان ثبات مالی و رشد اقتصادی رابطه معناداری وجود دارد و ضعف در ساختار مالی می‌تواند پیامدهای کلان اقتصادی ایجاد کند (Tankuva, 2018). در سطح بنگاه نیز کیفیت گزارشگری و شفافیت اطلاعاتی از سازوکارهایی هستند که می‌توانند ثبات و کارایی را تقویت کنند. زمانی که سرمایه‌گذاران اطلاعات کامل‌تری درباره ریسک‌ها، راهبردها و منابع خلق ارزش در اختیار دارند، منابع مالی با دقت بیشتری به شرکت‌های کارآتر تخصیص می‌یابد. در مقابل، ضعف افشا می‌تواند هزینه سرمایه را افزایش دهد، نقدشوندگی سهام را کاهش دهد و زمینه تصمیم‌گیری‌های نادرست را فراهم سازد.

پژوهش‌های مربوط به ثبات بانکی نشان می‌دهد که ریسک اعتباری و نقدینگی می‌توانند به‌طور مستقیم ثبات بانک را تضعیف کنند (Setiawan et al., 2021). در عین حال، نظام راهبری شرکتی می‌تواند شدت ارتباط میان ریسک‌های مالی و عملکرد بانک را تعدیل کند؛ به گونه‌ای که وجود سازوکارهای نظارتی کارآمد، شفافیت بیشتر و پاسخگویی مدیریتی، آثار نامطلوب ریسک را محدود می‌سازد (Maran Jouri, 2021). بنابراین، کیفیت گزارشگری یکپارچه را نمی‌توان مستقل از کیفیت راهبری شرکتی تحلیل کرد. شرکتی که از هیئت‌مدیره مستقل‌تر، کمیته‌های تخصصی مؤثرتر و ساختار کنترل داخلی قوی‌تری برخوردار است، معمولاً توان بیشتری برای شناسایی، مدیریت و افشای ریسک‌های بااهمیت دارد. این پیوند می‌تواند عملکرد مالی را بهبود دهد و اعتماد سرمایه‌گذاران به اطلاعات گزارش‌شده را افزایش دهد.

از سوی دیگر، بررسی آثار ریسک تسهیلات قرض‌الحسنه بر ثبات نظام بانکی نشان داده است که ریسک اعتباری و نقدینگی می‌توانند از مسیر کاهش فاصله تا نکول و تضعیف شاخص‌های ثبات، سلامت مالی بانک‌ها را تحت تأثیر قرار دهند (Jalili Fard et al., 2023). این یافته اهمیت افشای اطلاعاتی را نشان می‌دهد که به سرمایه‌گذاران امکان دهد نه تنها سطح جاری سودآوری، بلکه احتمال نکول، توانایی تأمین نقدینگی و ظرفیت مقابله با شوک‌های مالی را نیز ارزیابی کنند. گزارشگری یکپارچه می‌تواند این اطلاعات را در کنار اهداف راهبردی، منابع سرمایه‌ای و برنامه‌های مدیریت ریسک قرار دهد و از ارائه تصویری تجزیه‌شده و ناقص جلوگیری کند.

کیفیت افشا افزون بر عملکرد مالی، می‌تواند بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری نیز اثرگذار باشد. ارتباط ارزشی به میزان توانایی اطلاعات حسابداری در توضیح قیمت یا بازده سهام اشاره دارد. هرچه اطلاعات گزارش‌شده مربوط‌تر، قابل اتکاتر و جامع‌تر باشد، سرمایه‌گذاران می‌توانند از آن برای برآورد ارزش واقعی شرکت استفاده کنند. گزارشگری یکپارچه با افزودن اطلاعات غیرمالی، راهبردی و آینده‌نگر به اطلاعات حسابداری، زمینه تفسیر دقیق‌تر سود، ارزش دفتری، جریان‌های نقدی و سایر شاخص‌های مالی را فراهم می‌کند. بدین ترتیب، سود گزارش‌شده صرفاً به‌عنوان یک عدد تاریخی ارزیابی نمی‌شود، بلکه در ارتباط با کیفیت راهبری، ریسک‌ها، سرمایه انسانی، مزیت رقابتی و چشم‌انداز آتی شرکت تحلیل می‌شود. این فرایند می‌تواند قدرت توضیح‌دهندگی اطلاعات حسابداری را افزایش دهد و واکنش بازار به اطلاعات منتشرشده را تقویت کند.

کیفیت گزارشگری یکپارچه همچنین می‌تواند کیفیت سود را بهبود دهد. در محیط‌هایی که عدم تقارن اطلاعاتی بالا است، مدیران ممکن است از اقلام تعهدی اختیاری، زمان‌بندی شناسایی درآمدها یا هموارسازی سود برای تغییر تصویر عملکرد شرکت استفاده کنند. افزایش دامنه افشا، پیوند اطلاعات مالی و غیرمالی و ارائه توضیحات درباره راهبرد، ریسک و مدل کسب‌وکار، امکان پنهان کردن آثار تصمیمات فرصت‌طلبانه را کاهش می‌دهد. در نتیجه، شرکت‌های دارای گزارشگری یکپارچه با کیفیت ممکن است از اقلام تعهدی اختیاری کمتر، هموارسازی سود محدودتر و پایداری سود بیشتری برخوردار باشند. این موضوع می‌تواند اعتماد سرمایه‌گذاران به سود گزارش‌شده را افزایش دهد و موجب واکنش دقیق‌تر قیمت سهام به اطلاعات حسابداری شود.

در بازارهای نوظهور، تأثیر کیفیت افشا ممکن است بیش از بازارهای توسعه یافته باشد؛ زیرا زیرساخت‌های اطلاعاتی، پوشش تحلیل‌گران، اجرای مقررات و کیفیت نظارت در این بازارها معمولاً با محدودیت بیشتری مواجه است. در چنین محیطی، هرگونه بهبود در شفافیت و جامعیت گزارش‌ها می‌تواند کاهش قابل توجهی در عدم تقارن اطلاعاتی ایجاد کند. بازار سرمایه عراق نیز به دلیل ویژگی‌های نهادی، ساختار مالکیت، حضور گسترده مؤسسات مالی و تأثیرپذیری از نوسانات اقتصادی، بستری مهم برای مطالعه آثار گزارشگری یکپارچه محسوب می‌شود. با وجود اهمیت این موضوع، بخش قابل توجهی از پژوهش‌های موجود بر عوامل تعیین کننده گزارشگری یکپارچه یا آثار آن در کشورهای توسعه یافته و برخی اقتصادهای نوظهور آسیایی متمرکز بوده‌اند و شواهد منسجم درباره تأثیر کیفیت گزارشگری یکپارچه بر عملکرد مالی، ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری، بازده غیرعادی سهام و کیفیت سود شرکت‌های عراقی همچنان محدود است.

افزون بر این، ادبیات موجود در حوزه ریسک مالی عمدتاً بر روابط میان ریسک نقدینگی، ریسک اعتباری، سودآوری و ثبات متمرکز بوده و کمتر به این موضوع پرداخته است که چگونه کیفیت افشای یکپارچه می‌تواند پیامدهای اطلاعاتی این روابط را برای سرمایه‌گذاران بهبود دهد. شواهد پیشین نشان می‌دهد که ریسک‌ها، ساختار راهبری و عملکرد مالی به شدت درهم تنیده‌اند، اما مطالعه هم‌زمان کیفیت افشا، عملکرد اقتصادی، ارزش اطلاعات حسابداری و کیفیت سود می‌تواند تصویر جامع‌تری از کارکرد گزارشگری یکپارچه ارائه کند. از این رو، بررسی این روابط در بورس اوراق بهادار عراق می‌تواند هم به توسعه ادبیات گزارشگری شرکتی کمک کند و هم برای نهادهای ناظر، مدیران، حسابرسان و سرمایه‌گذاران دارای پیامدهای کاربردی باشد.

هدف پژوهش حاضر ارزیابی تأثیر کیفیت افشای گزارشگری یکپارچه بر عملکرد مالی، ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری، بازده غیرعادی سهام و کیفیت سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار عراق است.

روش پژوهش و مواد

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت و روش، در زمره تحقیقات توصیفی-همبستگی قرار دارد. در این مطالعه، روابط بین متغیرهای پژوهش در چارچوب شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار عراق بررسی می‌شود. از آنجا که هدف پژوهش، آزمون روابط بین متغیرها بر اساس داده‌های واقعی شرکت‌ها است، از رویکرد استقرایی و تحلیل تجربی استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش شامل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار عراق در یک دوره زمانی مشخص است و داده‌ها به صورت ترکیبی (پانل دیتا) گردآوری شده‌اند. در صورت برابری تعداد مشاهدات برای شرکت‌ها، داده‌ها در قالب پانل متوازن و در غیر این صورت به صورت پانل نامتوازن تحلیل می‌شوند. برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از مدل‌های رگرسیون چندمتغیره با داده‌های پانلی استفاده شده است. به منظور اطمینان از پایداری نتایج، از آزمون‌های آماری توصیفی، همبستگی و آزمون‌های استنباطی مرتبط با داده‌های پانلی استفاده می‌شود. همچنین برای کنترل ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی احتمالی، اصلاحات آماری لازم در مدل‌های برآوردی اعمال خواهد شد. متغیرهای پژوهش شامل کیفیت گزارشگری یکپارچه به عنوان متغیر مستقل و شاخص‌های عملکرد مالی، ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری و کیفیت سود و بازده غیرعادی سهام به عنوان متغیرهای وابسته هستند. داده‌های مورد نیاز از صورت‌های مالی شرکت‌ها و اطلاعات بازار سرمایه استخراج و در قالب داده‌های ترکیبی تحلیل می‌شوند. در نهایت، تحلیل داده‌ها با هدف آزمون فرضیه‌های پژوهش و تبیین اثر کیفیت گزارشگری یکپارچه بر پیامدهای مالی شرکت‌ها انجام می‌شود و نتایج در قالب ضرایب معناداری و قدرت توضیح‌دهندگی مدل‌ها ارائه خواهد شد.

یافته‌ها

به منظور تحلیل داده‌های پژوهش، ابتدا ویژگی‌های توصیفی و توزیعی متغیرها بررسی شد. سپس، فروض و الزامات اقتصادسنجی مدل‌های پانلی شامل نرمال بودن داده‌ها، همسانی واریانس، استقلال جملات اخلاص، وجود اثرات پانلی، وابستگی مقطعی، هم‌انباشتگی و نوع الگوی مناسب ارزیابی شد. در نهایت، فرضیه‌های پژوهش با استفاده از مدل اثرات ثابت و برآوردگرهای مقاوم در برابر ناهمسانی واریانس و وابستگی مقطعی آزمون شدند.

جدول ۱. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	میانه	حداقل	حداکثر	انحراف معیار
DS	۰.۶۴۲	۰.۶۵۱	۰.۳۱۱	۰.۹۱۴	۰.۱۳۸
ROA	۰.۰۸۴	۰.۰۷۹	-۰.۱۲۶	۰.۲۸۴	۰.۰۷۱
MVPS	۴.۵۱۷	۴.۲۲۱	۰.۸۴۲	۱۱.۴۶۳	۲.۱۰۸
EPS	۰.۵۳۷	۰.۴۹۸	-۰.۲۱۴	۱.۹۴۲	۰.۴۰۳
DAC	۰.۰۸۱	۰.۰۷۳	-۰.۱۹۴	۰.۳۲۷	۰.۰۶۹
SMOOTHNESS	۰.۷۴۶	۰.۷۱۸	۰.۲۴۱	۱.۵۸۸	۰.۲۸۴
BOARDIND	۰.۵۸۱	۰.۶۰۰	۰.۲۵۰	۰.۸۸۹	۰.۱۴۲
BSIZE	۸.۲۱۶	۸.۰۰۰	۵.۰۰۰	۱۳.۰۰۰	۱.۹۴۲
INST	۰.۴۱۷	۰.۴۰۳	۰.۰۸۱	۰.۷۹۲	۰.۱۶۸
LEVERAGE	۰.۴۶۲	۰.۴۵۱	۰.۱۱۸	۰.۸۴۲	۰.۱۷۳
SIZE	۱۶.۲۸۴	۱۶.۱۹۳	۱۳.۹۱۱	۱۹.۸۴۲	۱.۲۰۶

مطابق نتایج جدول ۱، میانگین کیفیت گزارشگری یکپارچه برابر با ۰.۶۴۲ و میانه آن برابر با ۰.۶۵۱ بود. این مقادیر بیانگر آن است که شرکت‌های مورد بررسی، به‌طور متوسط از سطح نسبتاً مناسبی از افشای اطلاعات یکپارچه برخوردار بوده‌اند. حداقل و حداکثر این متغیر نیز به‌ترتیب ۰.۳۱۱ و ۰.۹۱۴ به دست آمد که نشان‌دهنده وجود تفاوت قابل‌توجه میان شرکت‌ها از نظر کیفیت افشای گزارشگری یکپارچه است.

میانگین بازده دارایی‌ها برابر با ۰.۰۸۴ و انحراف معیار آن برابر با ۰.۰۷۱ بود که سودآوری متوسط شرکت‌های نمونه را طی دوره پژوهش نشان می‌دهد. حداقل بازده دارایی‌ها برابر با -۰.۱۲۶ بود که وجود زیان یا عملکرد نامطلوب را در برخی از مشاهدات منعکس می‌کند؛ در مقابل، حداکثر بازده دارایی‌ها برابر با ۰.۲۸۴ به دست آمد. متغیر ارزش بازار هر سهم دارای میانگین ۴.۵۱۷، میانه ۴.۲۲۱ و انحراف معیار ۲.۱۰۸ بود. دامنه تغییرات این متغیر از ۰.۸۴۲ تا ۱۱.۴۶۳ قرار داشت که بیانگر پراکندگی نسبتاً زیاد ارزش بازار شرکت‌ها است. میانگین سود هر سهم نیز برابر با ۰.۵۳۷ بود؛ باین‌حال، حداقل مقدار -۰.۲۱۴ نشان داد که برخی شرکت‌ها در بعضی دوره‌ها زیان هر سهم را گزارش کرده‌اند.

میانگین اقلام تعهدی اختیاری برابر با ۰.۰۸۱ و میانگین شاخص هموارسازی سود برابر با ۰.۷۴۶ به دست آمد. این یافته‌ها نشان می‌دهد که شدت مدیریت سود و هموارسازی سود در میان شرکت‌ها یکسان نبوده است. میانگین استقلال هیئت‌مدیره برابر با ۰.۵۸۱ بود؛ بنابراین، به‌طور متوسط حدود ۵۸.۱ درصد از اعضای هیئت‌مدیره شرکت‌های نمونه مستقل بوده‌اند. همچنین، میانگین اندازه هیئت‌مدیره برابر با ۸.۲۱۶ نفر و میانگین مالکیت نهادی برابر با ۰.۴۱۷ بود.

میانگین اهرم مالی برابر با ۰.۴۶۲ بود که نشان می‌دهد بخش قابل‌توجهی از منابع مالی شرکت‌های نمونه از طریق بدهی تأمین شده است. دامنه اهرم مالی از ۰.۱۱۸ تا ۰.۸۴۲ متغیر بود و تفاوت ساختار سرمایه شرکت‌ها را منعکس می‌کرد. میانگین اندازه شرکت نیز برابر با ۱۶.۲۸۴ و انحراف معیار آن برابر با ۱.۲۰۶ به دست آمد.

برای بررسی وضعیت توزیع متغیرهای پژوهش، شاخص‌های چولگی، کشیدگی و آزمون جاک-برا محاسبه شد. نتایج این بررسی در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. شاخص‌های توزیع و نتایج آزمون نرمال بودن متغیرها

متغیر	چولگی	کشیدگی	آماره جاک-برا	سطح معناداری	نتیجه
DS	-۰.۲۸۴	۲.۶۱۴	۳.۲۱۸	۰.۲۰۰	نرمال
ROA	۰.۳۷۱	۲.۷۴۲	۴.۱۰۶	۰.۱۲۸	نرمال
MVPS	۰.۵۹۴	۳.۱۱۸	۵.۲۸۴	۰.۰۷۱	نرمال
EPS	۰.۴۱۸	۲.۸۳۷	۳.۹۴۷	۰.۱۳۹	نرمال
DAC	-۰.۱۶۳	۲.۵۵۸	۲.۸۷۱	۰.۲۳۸	نرمال
SMOOTHNESS	۰.۲۸۷	۲.۹۱۱	۲.۶۹۴	۰.۲۶۰	نرمال

جاسم و همکاران

BOARDIND	-۰.۳۱۸	۲.۷۴۶	۳.۱۱۵	۰.۲۱۱	نرمال
INST	—	—	۴.۲۸۴	۰.۱۱۷	نرمال
LEVERAGE	۰.۴۴۶	۲.۸۹۱	۴.۰۱۸	۰.۱۳۴	نرمال
SIZE	-۰.۲۲۷	۲.۶۸۳	۲.۹۸۶	۰.۲۲۵	نرمال

بر اساس نتایج جدول ۲، مقادیر چولگی تمامی متغیرها در محدوده قابل قبول قرار داشت. بیشترین چولگی مثبت مربوط به ارزش بازار هر سهم با مقدار ۰.۵۹۴ و بیشترین چولگی منفی مربوط به استقلال هیئت مدیره با مقدار -۰.۳۱۸ بود. این مقادیر نشان می‌دهد که توزیع متغیرهای پژوهش از تقارن نسبی برخوردار بوده است. مقادیر کشیدگی متغیرها نیز عمدتاً در اطراف مقدار ۳ قرار داشت. کمترین مقدار کشیدگی برابر با ۲.۵۵۸ و مربوط به اقلام تعهدی اختیاری بود، درحالی‌که بیشترین مقدار کشیدگی برابر با ۳.۱۱۸ و مربوط به ارزش بازار هر سهم به دست آمد. بنابراین، شواهدی از کشیدگی بسیار شدید یا غیرعادی در توزیع متغیرها مشاهده نشد. سطح معناداری آزمون جاک-برا برای تمامی متغیرها بیشتر از ۰.۰۵ بود؛ بنابراین، فرض صفر مبنی بر نرمال بودن توزیع داده‌ها رد نشد. برای کیفیت گزارشگری یکپارچه، آماره جاک-برا برابر با ۳.۲۱۸ و سطح معناداری برابر با ۰.۲۰۰ بود. این مقادیر برای بازده دارایی‌ها به ترتیب ۴.۱۰۶ و ۰.۱۲۸، برای اقلام تعهدی اختیاری ۲.۸۷۱ و ۰.۲۳۸، برای هموارسازی سود ۲.۶۹۴ و ۰.۲۶۰، برای استقلال هیئت مدیره ۳.۱۱۵ و ۰.۲۱۱، برای مالکیت نهادی ۴.۲۸۴ و ۰.۱۱۷، برای اهرم مالی ۴.۰۱۸ و ۰.۱۳۴ و برای اندازه شرکت ۲.۹۸۶ و ۰.۲۲۵ به دست آمد.

در مجموع، متغیرهای پژوهش از توزیع نسبتاً متقارن و نرمال برخوردار بودند و داده پرت اثرگذاری که ساختار کلی داده‌ها را مختل کند مشاهده نشد. از این رو، شرایط لازم برای استفاده از روش‌های پارامتریک و مدل‌های رگرسیونی پانلی فراهم بود.

پس از بررسی توزیع داده‌ها، فروض کلاسیک و الزامات مدل‌های اقتصادسنجی ارزیابی شد. در این مرحله، آزمون‌های وایت و بروش-پاگان برای بررسی ناهمسانی واریانس، آماره دوربین-واتسون برای بررسی خودهمبستگی، آزمون LM برای تشخیص اثرات پانلی، آزمون Pesaran CD برای وابستگی مقطعی، آزمون پدرونی برای هم‌انباشتگی، آزمون F لیمر برای انتخاب میان مدل تلفیقی و پانلی و آزمون هاسمن برای انتخاب میان اثرات ثابت و تصادفی اجرا شد.

جدول ۳. نتایج آزمون‌های تشخیصی و انتخاب الگوی اقتصادسنجی

مدل	آزمون وایت، بروش-پاگان، آماره (p)	دوربین-واتسون	LM، آماره (p)	Pesaran CD، آماره (p)	پدرونی، آماره (p)	F لیمر، آماره (p)	هاسمن، آماره (p)
مدل ۱	۱۸.۴۶۲ (۰.۰۲۱)	۱۴.۳۱۸ (۰.۰۳۴)	۱.۹۱۴ (۰.۰۰۰)	۳۲.۴۷۱ (۰.۰۰۳)	۲.۹۴۱ (۰.۰۰۳)	۶.۲۸۴ (۰.۰۰۰)	۱۸.۳۶۴ (۰.۰۱۱)
مدل ۲	۲۱.۵۸۳ (۰.۰۱۳)	۱۶.۹۰۴ (۰.۰۲۷)	۲.۰۸۳ (۰.۰۰۰)	۲۸.۳۶۴ (۰.۰۰۱)	۳.۲۸۴ (۰.۰۰۱)	۵.۹۱۷ (۰.۰۰۰)	۲۱.۵۸۳ (۰.۰۰۶)
مدل ۳	۱۷.۲۹۴ (۰.۰۳۸)	۱۳.۷۷۲ (۰.۰۴۱)	۱.۸۷۶ (۰.۰۰۰)	۳۵.۱۱۸ (۰.۰۰۰)	۲.۶۶۸ (۰.۰۰۸)	۷.۱۶۳ (۰.۰۰۰)	۲۴.۹۱۷ (۰.۰۰۳)
مدل ۴	۱۵.۸۲۶ (۰.۰۴۴)	۱۲.۴۶۸ (۰.۰۴۸)	۲.۱۱۴ (۰.۰۰۱)	۲۶.۹۰۵ (۰.۰۰۱)	۲.۴۱۷ (۰.۰۱۶)	۴.۸۲۶ (۰.۰۰۱)	۱۶.۴۷۲ (۰.۰۱۸)
مدل ۵	۱۹.۱۴۷ (۰.۰۱۹)	۱۵.۲۸۶ (۰.۰۳۱)	۱.۹۵۸ (۰.۰۰۰)	۳۱.۲۸۶ (۰.۰۰۰)	۳.۱۰۵ (۰.۰۰۲)	۶.۷۴۲ (۰.۰۰۰)	۱۹.۸۲۶ (۰.۰۰۹)

نتایج آزمون‌های وایت و بروش-پاگان نشان داد که سطح معناداری هر دو آزمون در تمام مدل‌ها کمتر از ۰.۰۵ بود. در مدل اول، آماره وایت برابر با ۱۸.۴۶۲ با سطح معناداری ۰.۰۲۱ و آماره بروش-پاگان برابر با ۱۴.۳۱۸ با سطح معناداری ۰.۰۳۴ بود. این مقادیر در مدل دوم به ترتیب ۲۱.۵۸۳ با سطح معناداری ۰.۰۱۳ و ۱۶.۹۰۴ با سطح معناداری ۰.۰۲۷ به دست آمد.

در مدل سوم، آماره وایت برابر با ۱۷.۲۹۴ و آماره بروش-پاگان برابر با ۱۳.۷۷۲ بود که سطوح معناداری آن‌ها به ترتیب ۰.۰۳۸ و ۰.۰۴۱ به دست آمد. در مدل چهارم نیز آماره‌های وایت و بروش-پاگان به ترتیب ۱۵.۸۲۶ و ۱۲.۴۶۸ با سطوح معناداری ۰.۰۴۴ و ۰.۰۴۸ بودند. در نهایت، در مدل پنجم، آماره وایت برابر با ۱۹.۱۴۷ با سطح معناداری ۰.۰۱۹ و آماره بروش-پاگان برابر با ۱۵.۲۸۶ با سطح معناداری ۰.۰۳۱ بود.

بنابراین، فرض صفر مبنی بر همسانی واریانس در تمام مدل‌ها رد شد و وجود ناهمسانی واریانس تأیید گردید. برای کنترل این مسئله و افزایش دقت و اعتبار برآوردها، از خطاهای استاندارد تعدیل‌شده، تخمین‌زن‌های مقاوم و روش حداقل مربعات تعمیم‌یافته یا GLS استفاده شد.

مقادیر آماره دوربین-واتسون برای مدل‌های اول تا پنجم به ترتیب برابر با ۱.۹۱۴، ۲.۰۸۳، ۱.۸۷۶، ۲.۱۱۴ و ۱.۹۵۸ بود. تمامی این مقادیر در محدوده قابل قبول ۱.۵ تا ۲.۵ قرار داشتند؛ بنابراین، شواهدی از خودهمبستگی معنادار میان جملات اخلاص مشاهده نشد. این یافته نشان می‌دهد که استقلال خطاها در مدل‌های برآوردی برقرار بوده و ضرایب رگرسیونی تحت تأثیر مشکل خودهمبستگی قرار نگرفته‌اند.

نتایج آزمون LM نشان داد که آماره این آزمون در مدل اول برابر با ۳۲.۴۷۱، در مدل دوم برابر با ۲۸.۳۶۴، در مدل سوم برابر با ۳۵.۱۱۸، در مدل چهارم برابر با ۲۶.۹۰۵ و در مدل پنجم برابر با ۳۱.۲۸۶ بود. سطوح معناداری آزمون در مدل‌های اول، دوم، سوم و پنجم برابر با ۰.۰۰۰ و در مدل چهارم برابر با ۰.۰۰۱ بود. بنابراین، فرض صفر مبنی بر نبود اثرات پانلی در تمامی مدل‌ها رد شد و استفاده از مدل‌های داده‌های پانلی نسبت به مدل داده‌های تلفیقی مناسب‌تر تشخیص داده شد.

نتایج آزمون وابستگی مقطعی Pesaran CD نیز نشان داد که آماره آزمون در مدل‌های اول تا پنجم به ترتیب برابر با ۲.۹۴۱، ۳.۲۸۴، ۲.۶۶۸، ۲.۴۱۷ و ۳.۱۰۵ بود. سطوح معناداری متناظر به ترتیب ۰.۰۰۳، ۰.۰۰۱، ۰.۰۰۸، ۰.۰۱۶ و ۰.۰۰۲ به دست آمد. از آنجاکه تمامی سطوح معناداری کمتر از ۰.۰۵ بودند، فرض صفر مبنی بر نبود وابستگی مقطعی رد شد.

وجود وابستگی مقطعی نشان می‌دهد که شرکت‌های نمونه تحت تأثیر عوامل کلان مشترک، شرایط اقتصادی عراق و نوسانات عمومی بازار سرمایه قرار داشته‌اند. از این رو، برای جلوگیری از تورش استنباط‌های آماری، از برآوردهای مقاوم نسبت به وابستگی مقطعی استفاده شد.

آزمون هم‌انباشتگی پدرونی نیز وجود رابطه بلندمدت میان متغیرهای پژوهش را تأیید کرد. آماره این آزمون در مدل‌های اول تا پنجم به ترتیب برابر با -۴.۱۸۶، -۳.۹۱۴، -۴.۵۲۷، -۳.۶۸۲ و -۴.۰۹۳ بود. سطوح معناداری مدل‌های اول، دوم، سوم و پنجم برابر با ۰.۰۰۰ و سطح معناداری مدل چهارم برابر با ۰.۰۰۱ به دست آمد. بنابراین، فرض نبود هم‌انباشتگی رد شد و وجود یک رابطه تعادلی و پایدار بلندمدت میان کیفیت گزارشگری یکپارچه، عملکرد شرکت، ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری، بازده سهام و کیفیت سود تأیید گردید.

برای انتخاب میان مدل تلفیقی و پانلی از آزمون چاو یا F لیمر استفاده شد. آماره F لیمر برای مدل‌های اول تا پنجم به ترتیب برابر با ۶.۲۸۴، ۵.۹۱۷، ۷.۱۶۳، ۴.۸۲۶ و ۶.۷۴۲ بود. سطوح معناداری در مدل‌های اول، دوم، سوم و پنجم برابر با ۰.۰۰۰ و در مدل چهارم برابر با ۰.۰۰۱ بود. از آنجاکه سطح معناداری تمامی مدل‌ها کمتر از ۰.۰۵ بود، فرض صفر مبنی بر مناسب بودن مدل تلفیقی رد شد و مدل پانلی برای تمامی فرضیه‌ها تأیید گردید. این نتیجه نشان داد که میان شرکت‌های نمونه تفاوت‌های ساختاری و اختصاصی معناداری وجود دارد که باید در مدل لحاظ شود.

پس از تأیید مدل پانلی، آزمون هاسمن برای انتخاب میان اثرات ثابت و تصادفی اجرا شد. آماره کای‌دو در مدل‌های اول تا پنجم به ترتیب برابر با ۱۸.۳۶۴، ۲۱.۵۸۳، ۲۴.۹۱۷، ۱۶.۴۷۲ و ۱۹.۸۲۶ بود. سطوح معناداری نیز به ترتیب ۰.۰۱۱، ۰.۰۰۶، ۰.۰۰۳، ۰.۰۱۸ و ۰.۰۰۹ به دست آمد. بنابراین، در تمامی مدل‌ها فرض صفر مبنی بر مناسب بودن اثرات تصادفی رد و مدل اثرات ثابت انتخاب شد.

انتخاب مدل اثرات ثابت نشان می‌دهد که اثرات اختصاصی شرکت‌ها با متغیرهای توضیحی همبستگی داشته‌اند. این مدل امکان کنترل ویژگی‌های ثابت و مشاهده‌نشده هر شرکت را فراهم می‌کند. از آنجاکه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار عراق از نظر ساختار مدیریتی، وضعیت مالی، نوع فعالیت، راهبری شرکتی و سیاست‌های افشا متفاوت هستند، استفاده از مدل اثرات ثابت موجب افزایش دقت ضرایب و کاهش تورش ناشی از متغیرهای حذف‌شده شد.

در فرضیه اول، تأثیر کیفیت گزارشگری یکپارچه بر عملکرد مالی شرکت‌ها با استفاده از بازده دارایی‌ها به عنوان متغیر وابسته بررسی شد. نتایج برآورد مدل در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴. نتایج برآورد مدل تأثیر کیفیت گزارشگری یکپارچه بر عملکرد مالی

متغیر یا شاخص	ضریب	آماره t	سطح معناداری	ضریب استاندارد شده Beta	جهت اثر	نتیجه
DS	۰.۲۸۴	۴.۹۱۷	۰.۰۰۰	۰.۳۹۱	مثبت	معنادار
DUALITY	-۰.۰۴۱	-۲.۱۸۴	۰.۰۳۰	-۰.۱۶۳	منفی	معنادار
BSIZE	۰.۰۱۸	۲.۷۶۳	۰.۰۰۷	۰.۱۸۴	مثبت	معنادار
BOARDIND	۰.۱۳۷	۳.۴۲۸	۰.۰۰۱	۰.۲۷۶	مثبت	معنادار
INST	۰.۰۹۲	۲.۵۱۷	۰.۰۱۳	۰.۲۰۸	مثبت	معنادار
GROWTH	۰.۰۷۴	۲.۱۹۶	۰.۰۲۹	۰.۱۷۱	مثبت	معنادار
SIZE	۰.۰۶۳	۲.۸۴۱	۰.۰۰۵	۰.۱۹۴	مثبت	معنادار
LEVERAGE	-۰.۱۱۸	-۳.۱۶۴	۰.۰۰۲	-۰.۲۸۷	منفی	معنادار
ضریب تعیین R ²	۰.۶۴۷	—	—	—	—	—
ضریب تعیین تعدیل شده	۰.۶۲۱	—	—	—	—	—
آماره F	۲۴.۳۸۶	—	۰.۰۰۰	—	—	معنادار
دوربین-واتسون	۱.۹۱۴	—	—	—	—	عدم خودهمبستگی

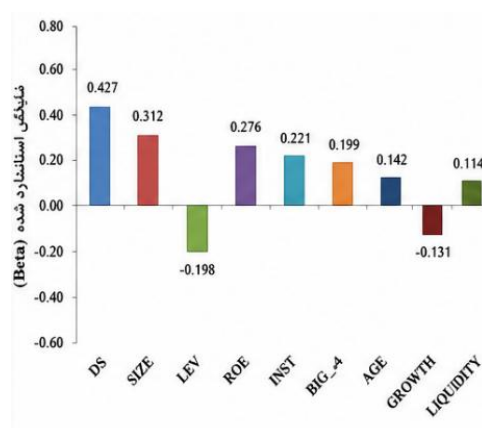
بر اساس نتایج جدول ۴، ضریب کیفیت گزارشگری یکپارچه برابر با ۰.۲۸۴ و آماره t آن برابر با ۴.۹۱۷ بود. سطح معناداری این ضریب برابر با ۰.۰۰۰ به دست آمد؛ بنابراین، کیفیت گزارشگری یکپارچه تأثیر مثبت و معناداری بر عملکرد مالی شرکت‌ها داشت. به بیان دیگر، افزایش کیفیت افشای گزارشگری یکپارچه با افزایش بازده دارایی‌های شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار عراق همراه بوده است.

مقدار ضریب استاندارد شده کیفیت گزارشگری یکپارچه برابر با ۰.۳۹۱ بود که بیشترین اثر مثبت را در میان متغیرهای مدل نشان می‌دهد. پس از آن، استقلال هیئت‌مدیره با ضریب استاندارد شده ۰.۲۷۶، مالکیت نهادی با ضریب ۰.۲۰۸، اندازه شرکت با ضریب ۰.۱۹۴، اندازه هیئت‌مدیره با ضریب ۰.۱۸۴ و رشد شرکت با ضریب ۰.۱۷۱ دارای اثر مثبت بودند.

استقلال هیئت‌مدیره با ضریب غیراستاندارد ۰.۱۳۷ و سطح معناداری ۰.۰۰۱، اندازه هیئت‌مدیره با ضریب ۰.۰۱۸ و سطح معناداری ۰.۰۰۷، مالکیت نهادی با ضریب ۰.۰۹۲ و سطح معناداری ۰.۰۱۳، رشد شرکت با ضریب ۰.۰۷۴ و سطح معناداری ۰.۰۲۹ و اندازه شرکت با ضریب ۰.۰۶۳ و سطح معناداری ۰.۰۰۵ اثر مثبت و معناداری بر عملکرد مالی داشتند.

در مقابل، دوگانگی وظیفه مدیرعامل با ضریب -۰.۰۴۱، آماره t برابر با -۲.۱۸۴ و سطح معناداری ۰.۰۳۰ اثر منفی و معناداری بر بازده دارایی‌ها داشت. اهرم مالی نیز با ضریب -۰.۱۱۸، آماره t برابر با -۳.۱۶۴ و سطح معناداری ۰.۰۰۲ دارای اثر منفی و معنادار بود. ضریب استاندارد شده اهرم مالی برابر با -۰.۲۸۷ بود که بیشترین اثر منفی را در مدل نشان داد. این نتیجه بیانگر آن است که افزایش اتکای شرکت به منابع بدهی می‌تواند عملکرد مالی را کاهش دهد.

ضریب تعیین مدل برابر با ۰.۶۴۷ بود؛ بنابراین، ۶۴.۷ درصد از تغییرات بازده دارایی‌ها به وسیله کیفیت گزارشگری یکپارچه و متغیرهای کنترلی مدل تبیین شد. ضریب تعیین تعدیل شده نیز برابر با ۰.۶۲۱ بود. آماره F برابر با ۲۴.۳۸۶ و سطح معناداری آن برابر با ۰.۰۰۰ به دست آمد که معناداری کلی و برازش مناسب مدل را تأیید می‌کند. آماره دوربین-واتسون برابر با ۱.۹۱۴ نیز نبود خودهمبستگی معنادار میان خطاهای مدل را نشان داد. بر این اساس، فرضیه اول پژوهش تأیید شد.

شکل ۱. تحلیل ضرایب مدل تأثیر کیفیت گزارشگری یکپارچه بر عملکرد مالی

نمودار ۱ مقایسه شدت و جهت اثر متغیرهای مدل اول بر عملکرد مالی شرکت‌ها را نشان می‌دهد. کیفیت گزارشگری یکپارچه با ضریب استاندارد شده ۰.۳۹۱ بیشترین اثر مثبت را بر بازده دارایی‌ها داشت و پس از آن، استقلال هیئت‌مدیره و مالکیت نهادی قرار گرفتند. در مقابل، اهرم مالی با ضریب استاندارد شده -۰.۲۸۷ بیشترین اثر منفی را بر عملکرد مالی نشان داد. این نتایج بیانگر آن است که شرکت‌های دارای افشای جامع‌تر، شفافیت اطلاعاتی بالاتر و سازوکارهای راهبری قوی‌تر، از عملکرد مالی و کارایی عملیاتی مطلوب‌تری برخوردار بوده‌اند.

در فرضیه دوم، تأثیر کیفیت گزارشگری یکپارچه بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری و ارزش بازار شرکت‌ها بررسی شد. نتایج برآورد مدل دوم در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵. نتایج برآورد مدل تأثیر کیفیت گزارشگری یکپارچه بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری

متغیر یا شاخص	ضریب	آماره t	سطح معناداری	ضریب استاندارد شده Beta	جهت اثر	نتیجه
DS	۰.۳۱۷	۵.۲۸۴	۰.۰۰۰	۰.۴۱۸	مثبت	معنادار
BVPS	۰.۲۴۶	۴.۶۳۸	۰.۰۰۰	۰.۳۵۲	مثبت	معنادار
EBITPS	۰.۱۹۳	۳.۷۴۲	۰.۰۰۱	۰.۲۸۹	مثبت	معنادار
LEVERAGE	-۰.۱۲۶	-۲.۹۳۱	۰.۰۰۴	-۰.۲۴۱	منفی	معنادار
ROE	۰.۱۵۸	۳.۲۱۶	۰.۰۰۲	۰.۲۳۳	مثبت	معنادار
CASH	۰.۱۱۴	۲.۷۴۸	۰.۰۰۷	۰.۱۷۷	مثبت	معنادار
PPE	۰.۰۸۳	۲.۱۹۴	۰.۰۲۹	۰.۱۴۹	مثبت	معنادار
SIZE	۰.۱۳۶	۳.۰۰۷	۰.۰۰۳	۰.۲۱۶	مثبت	معنادار
DUALITY	-۰.۰۵۷	-۲.۱۱۸	۰.۰۳۵	-۰.۱۴۱	منفی	معنادار
PERIDAU	۰.۱۴۲	۳.۴۶۱	۰.۰۰۱	۰.۲۶۸	مثبت	معنادار
LN_EMPLOY	۰.۰۹۸	۲.۵۳۷	۰.۰۱۲	۰.۱۸۴	مثبت	معنادار
ضریب تعیین R ²	۰.۶۹۲	—	—	—	—	—
ضریب تعیین تعدیل شده	۰.۶۶۸	—	—	—	—	—
آماره F	۲۸.۷۱۴	—	۰.۰۰۰	—	—	معنادار
دوربین-واتسون	۱.۸۷۳	—	—	—	—	عدم خودهمبستگی

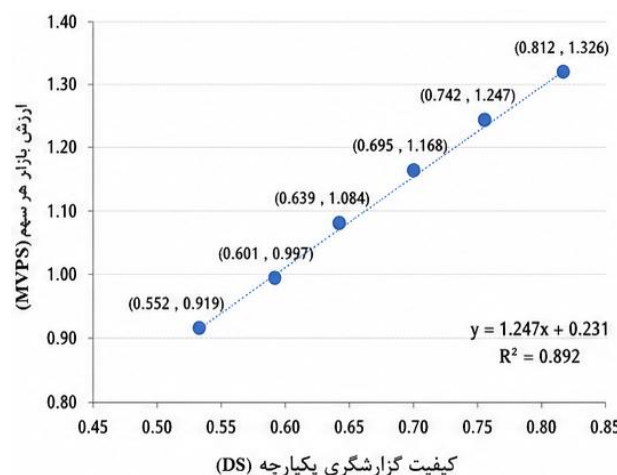
بر اساس نتایج جدول ۵، ضریب کیفیت گزارشگری یکپارچه برابر با ۰.۳۱۷، آماره t برابر با ۵.۲۸۴ و سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰ بود. بنابراین، کیفیت گزارشگری یکپارچه تأثیر مثبت و معناداری بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری داشت. این یافته نشان می‌دهد که افزایش کیفیت افشا موجب تقویت ارتباط میان اطلاعات حسابداری و ارزش بازار شرکت‌ها شده است.

ضریب استاندارد شده کیفیت گزارشگری یکپارچه برابر با ۰.۴۱۸ بود که بیشترین اثر مثبت را در میان متغیرهای مدل نشان داد. پس از آن، ارزش دفتری هر سهم با ضریب استاندارد شده ۰.۳۵۲، سود قبل از بهره و مالیات هر سهم با ضریب ۰.۲۸۹ و درصد حسابرسی مستقل کمیته حسابرسی با ضریب ۰.۲۶۸ بیشترین قدرت تبیین ارزش بازار را داشتند. ارزش دفتری هر سهم با ضریب ۰.۲۴۶، آماره t برابر با ۴۶۳۸ و سطح معناداری ۰.۰۰۰ اثر مثبت و معناداری بر ارزش بازار داشت. سود قبل از بهره و مالیات هر سهم نیز با ضریب ۰.۱۹۳ و سطح معناداری ۰.۰۰۱، بازده حقوق صاحبان سهام با ضریب ۰.۱۵۸ و سطح معناداری ۰.۰۰۲، وجه نقد با ضریب ۰.۱۱۴ و سطح معناداری ۰.۰۰۷ و دارایی‌های ثابت مشهود با ضریب ۰.۰۸۳ و سطح معناداری ۰.۰۲۹ اثر مثبت و معناداری داشتند.

اندازه شرکت با ضریب ۰.۱۳۶ و سطح معناداری ۰.۰۰۳، درصد حسابرسی مستقل کمیته حسابرسی با ضریب ۰.۱۴۲ و سطح معناداری ۰.۰۰۱ و تعداد کارکنان با ضریب لگاریتمی ۰.۰۹۸ و سطح معناداری ۰.۰۱۲ نیز اثر مثبت و معناداری بر ارزش بازار شرکت‌ها نشان دادند.

در مقابل، اهرم مالی با ضریب -۰.۱۲۶، آماره t برابر با -۲.۹۳۱ و سطح معناداری ۰.۰۰۴ اثر منفی و معناداری بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری داشت. ضریب استاندارد شده آن برابر با -۰.۲۴۱ بود که بیشترین اثر منفی را در مدل نشان می‌دهد. دوگانگی وظیفه مدیرعامل نیز با ضریب -۰.۰۵۷، آماره t برابر با -۲.۱۱۸ و سطح معناداری ۰.۰۳۵ اثر منفی و معناداری داشت.

ضریب تعیین مدل برابر با ۰.۶۹۲ بود؛ بنابراین، ۶۹.۲ درصد از تغییرات ارزش بازار شرکت‌ها به وسیله متغیرهای وارد شده در مدل تبیین شد. ضریب تعیین تعدیل شده برابر با ۰.۶۶۸ بود. آماره F برابر با ۲۸.۷۱۴ و سطح معناداری آن برابر با ۰.۰۰۰ به دست آمد که برازش مناسب و معناداری کلی مدل را تأیید کرد. آماره دوربین-واتسون برابر با ۱.۸۷۳ نیز نشان داد که مدل با مشکل خودهمبستگی خطاها مواجه نبوده است. بر این اساس، فرضیه دوم پژوهش تأیید شد.

شکل ۲. تحلیل ارتباط ارزش بازار و کیفیت افشای گزارشگری یکپارچه

نمودار ۲ روند تغییر ارزش بازار شرکت‌ها را در سطوح مختلف کیفیت گزارشگری یکپارچه نشان می‌دهد. شرکت‌هایی که از کیفیت افشای بالاتری برخوردار بودند، ارزش بازار بیشتر و ارتباط ارزشی قوی‌تری میان اطلاعات حسابداری و قیمت سهام داشتند. افزایش شفافیت گزارشگری و توسعه افشای اطلاعات مالی و غیرمالی، واکنش سرمایه‌گذاران به اطلاعات حسابداری را تقویت کرده و قدرت اطلاعات مالی در توضیح ارزش بازار شرکت‌ها را افزایش داده است.

در فرضیه سوم، تأثیر کیفیت گزارشگری یکپارچه بر بازده غیرعادی سهام و محتوای اطلاعاتی سود بررسی شد. علاوه بر مدل اصلی، دو مدل تکمیلی مبتنی بر اقلام تعهدی اختیاری و هموارسازی سود برای ارزیابی کیفیت سود برآورد گردید. نتایج این سه مدل در جدول ۶ ارائه شده است.

جدول ۶. نتایج مدل بازده غیرعادی سهام و مدل‌های کیفیت سود

مدل	متغیر یا شاخص	ضریب	آماره t	سطح معناداری	نتیجه
بازده غیرعادی سهام	DS	۰.۲۹۴	۴.۸۶۳	۰.۰۰۰	مثبت و معنادار
بازده غیرعادی سهام	EPS	۰.۲۱۵	۳.۹۲۷	۰.۰۰۰	مثبت و معنادار
بازده غیرعادی سهام	LAGEPS	۰.۱۴۸	۲.۷۳۶	۰.۰۰۷	مثبت و معنادار
بازده غیرعادی سهام	DS×EPS	۰.۱۷۶	۳.۱۸۴	۰.۰۰۲	مثبت و معنادار
بازده غیرعادی سهام	LNMV	۰.۱۲۹	۲.۵۴۱	۰.۰۱۲	مثبت و معنادار
بازده غیرعادی سهام	BMR	۰.۱۱۷	۲.۳۱۶	۰.۰۲۱	مثبت و معنادار
بازده غیرعادی سهام	PERINBB	۰.۱۰۳	۲.۱۲۸	۰.۰۳۴	مثبت و معنادار
بازده غیرعادی سهام	LEVERAGE	-۰.۱۳۸	-۳.۰۴۷	۰.۰۰۳	منفی و معنادار
بازده غیرعادی سهام	FIRM_SIZE	۰.۰۹۴	۲.۲۸۱	۰.۰۲۴	مثبت و معنادار
بازده غیرعادی سهام	ضریب تعیین R ²	۰.۶۷۳	—	—	—
بازده غیرعادی سهام	ضریب تعیین تعدیل شده	۰.۶۴۸	—	—	—
بازده غیرعادی سهام	آماره F	۲۶.۵۸۱	—	۰.۰۰۰	مدل معنادار
بازده غیرعادی سهام	دوربین-واتسون	۱.۸۸۷	—	—	عدم خودهمبستگی
مدل اقلام تعهدی اختیاری	DAC	-۰.۲۴۱	-۴.۳۱۸	۰.۰۰۰	منفی و معنادار
مدل اقلام تعهدی اختیاری	DS×DAC	-۰.۱۸۷	-۳.۵۶۲	۰.۰۰۱	منفی و معنادار
مدل اقلام تعهدی اختیاری	DS×DAC×LNMV	-۰.۱۰۴	-۲.۲۸۱	۰.۰۲۴	منفی و معنادار
مدل اقلام تعهدی اختیاری	EPS	۰.۲۰۸	۳.۷۴۶	۰.۰۰۰	مثبت و معنادار
مدل اقلام تعهدی اختیاری	LEVERAGE	-۰.۱۲۶	-۲.۸۳۴	۰.۰۰۵	منفی و معنادار
مدل اقلام تعهدی اختیاری	FIRM_SIZE	۰.۰۸۷	۲.۱۰۶	۰.۰۳۶	مثبت و معنادار
مدل اقلام تعهدی اختیاری	ضریب تعیین R ²	۰.۶۵۱	—	—	—
مدل اقلام تعهدی اختیاری	ضریب تعیین تعدیل شده	۰.۶۲۹	—	—	—
مدل اقلام تعهدی اختیاری	آماره F	۲۳.۹۴۷	—	۰.۰۰۰	مدل معنادار
مدل هموارسازی سود	SMOOTHNESS	-۰.۱۹۶	-۳.۸۷۴	۰.۰۰۰	منفی و معنادار
مدل هموارسازی سود	DS×SMOOTHNESS	-۰.۱۷۲	-۳.۲۹۱	۰.۰۰۱	منفی و معنادار
مدل هموارسازی سود	DS×SMOOTHNESS×LNMV	-۰.۰۹۳	-۲.۰۴۷	۰.۰۴۲	منفی و معنادار
مدل هموارسازی سود	EPS	۰.۲۲۴	۴.۱۰۸	۰.۰۰۰	مثبت و معنادار
مدل هموارسازی سود	BMR	۰.۱۱۸	۲.۳۳۷	۰.۰۲۰	مثبت و معنادار
مدل هموارسازی سود	LEVERAGE	-۰.۱۳۱	-۲.۹۶۲	۰.۰۰۴	منفی و معنادار
مدل هموارسازی سود	FIRM_SIZE	۰.۰۹۱	۲.۱۷۴	۰.۰۳۱	مثبت و معنادار
مدل هموارسازی سود	ضریب تعیین R ²	۰.۶۶۴	—	—	—
مدل هموارسازی سود	ضریب تعیین تعدیل شده	۰.۶۴۱	—	—	—
مدل هموارسازی سود	آماره F	۲۵.۱۳۶	—	۰.۰۰۰	مدل معنادار

نتایج مدل اصلی فرضیه سوم نشان داد که ضریب کیفیت گزارشگری یکپارچه برابر با ۰.۲۹۴، آماره t برابر با ۴.۸۶۳ و سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰ بود. بنابراین، کیفیت گزارشگری یکپارچه تأثیر مثبت و معناداری بر بازده غیرعادی سهام داشت. به بیان دیگر، بازار سرمایه نسبت به افزایش کیفیت و جامعیت افشای اطلاعات واکنش مثبت نشان داده است.

سود هر سهم با ضریب ۰.۲۱۵ و سطح معناداری ۰.۰۰۰ و سود هر سهم وقفه دار با ضریب ۰.۱۴۸ و سطح معناداری ۰.۰۰۷ دارای اثر مثبت و معنادار بر بازده غیرعادی سهام بودند. مهم‌تر آنکه متغیر تعاملی **DS×EPS** دارای ضریب مثبت ۰.۱۷۶، آماره **t** برابر با ۳.۱۸۴ و سطح معناداری ۰.۰۰۲ بود. این نتیجه نشان می‌دهد که کیفیت گزارشگری یکپارچه موجب افزایش محتوای اطلاعاتی سود و تقویت واکنش بازار نسبت به اطلاعات سود حسابداری شده است.

ارزش بازار شرکت با ضریب ۰.۱۲۹ و سطح معناداری ۰.۰۱۲، نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار با ضریب ۰.۱۱۷ و سطح معناداری ۰.۰۲۱، درصد اعضای مستقل هیئت‌مدیره با ضریب ۰.۱۰۳ و سطح معناداری ۰.۰۳۴ و اندازه شرکت با ضریب ۰.۰۹۴ و سطح معناداری ۰.۰۲۴، اثر مثبت و معنادار بر بازده غیرعادی سهام داشتند. در مقابل، اهرم مالی با ضریب -۰.۱۳۸ و سطح معناداری ۰.۰۰۳ دارای اثر منفی و معنادار بود.

ضریب تعیین مدل بازده غیرعادی سهام برابر با ۰.۶۷۳ بود؛ بنابراین، ۶۷.۳ درصد از تغییرات بازده غیرعادی سهام به وسیله متغیرهای مدل تبیین شد. ضریب تعیین تعدیل شده برابر با ۰.۶۴۸ و آماره **F** برابر با ۲۶.۵۸۱ بود. سطح معناداری آماره **F** برابر با ۰.۰۰۰، برازش مناسب مدل را تأیید کرد. آماره دوربین-واتسون برابر با ۱.۸۸۷ نیز نبود خودهمبستگی معنادار را نشان داد.

در مدل اقلام تعهدی اختیاری، ضریب **DAC** برابر با -۰.۲۴۱، آماره **t** برابر با -۴.۳۱۸ و سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰ بود. این یافته بیانگر آن است که افزایش اقلام تعهدی اختیاری و مدیریت سود، بازده غیرعادی سهام و کیفیت اطلاعات مالی را کاهش می‌دهد.

ضریب متغیر تعاملی **DS×DAC** برابر با -۰.۱۸۷، آماره **t** برابر با -۳.۵۶۲ و سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۱ بود. همچنین، ضریب تعامل سه‌گانه **DS×DAC×LNMV** برابر با -۰.۱۰۴ و سطح معناداری آن برابر با ۰.۰۲۴ به دست آمد. منفی و معنادار بودن این روابط نشان می‌دهد که افزایش کیفیت گزارشگری یکپارچه، رابطه منفی اقلام تعهدی اختیاری با پیامدهای بازار را تقویت کرده و از طریق محدودکردن رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیران، مدیریت سود را کاهش می‌دهد.

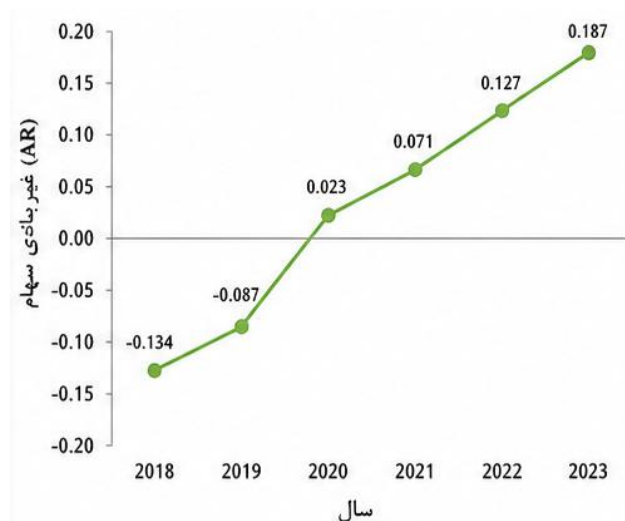
در این مدل، سود هر سهم با ضریب ۰.۲۰۸ و سطح معناداری ۰.۰۰۰ و اندازه شرکت با ضریب ۰.۰۸۷ و سطح معناداری ۰.۰۳۶ دارای اثر مثبت بودند. در مقابل، اهرم مالی با ضریب -۰.۱۲۶ و سطح معناداری ۰.۰۰۵ اثر منفی و معنادار داشت. ضریب تعیین مدل برابر با ۰.۶۵۱ و ضریب تعیین تعدیل شده برابر با ۰.۶۲۹ بود. آماره **F** نیز برابر با ۲۳.۹۴۷ و در سطح ۰.۰۰۰ معنادار بود که برازش مناسب مدل را تأیید می‌کند.

در مدل هموارسازی سود، ضریب متغیر **SMOOTHNESS** برابر با -۰.۱۹۶، آماره **t** برابر با -۳.۸۷۴ و سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۰ بود. این نتیجه نشان می‌دهد که افزایش هموارسازی سود با کاهش کیفیت سود و کاهش واکنش مطلوب بازار همراه بوده است.

ضریب متغیر تعاملی **DS×SMOOTHNESS** برابر با -۰.۱۷۲، آماره **t** برابر با -۳.۲۹۱ و سطح معناداری برابر با ۰.۰۰۱ بود. همچنین، متغیر تعاملی سه‌گانه **DS×SMOOTHNESS×LNMV** دارای ضریب -۰.۰۹۳، آماره **t** برابر با -۲.۰۴۷ و سطح معناداری برابر با ۰.۰۴۲ بود. این یافته‌ها نشان می‌دهد که کیفیت گزارشگری یکپارچه می‌تواند هموارسازی سود را محدود کرده و شفافیت و قابلیت اتکای اطلاعات مالی را افزایش دهد.

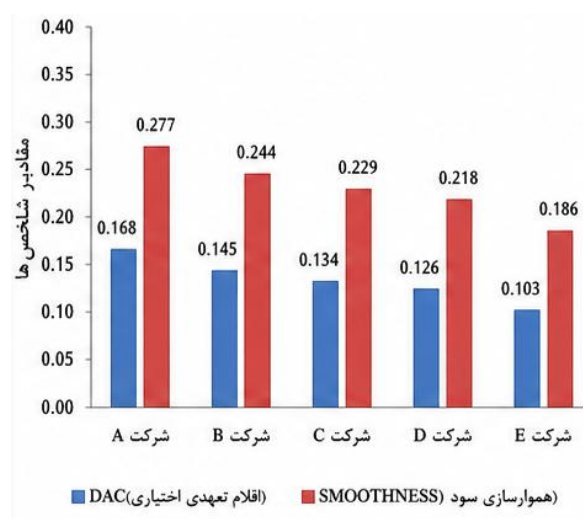
در مدل هموارسازی سود، سود هر سهم با ضریب ۰.۲۲۴ و سطح معناداری ۰.۰۰۰، نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار با ضریب ۰.۱۱۸ و سطح معناداری ۰.۰۲۰ و اندازه شرکت با ضریب ۰.۰۹۱ و سطح معناداری ۰.۰۳۱، اثر مثبت و معنادار داشتند. اهرم مالی نیز با ضریب -۰.۱۳۱ و سطح معناداری ۰.۰۰۴، اثر منفی و معنادار نشان داد. ضریب تعیین مدل هموارسازی سود برابر با ۰.۶۶۴ بود؛ بنابراین، ۶۶.۴ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مدل تبیین شد. ضریب تعیین تعدیل شده برابر با ۰.۶۴۱ و آماره **F** برابر با ۲۵.۱۳۶ بود. سطح معناداری آماره **F** برابر با ۰.۰۰۰، معناداری و برازش مناسب مدل را تأیید کرد.

در مجموع، نتایج فرضیه سوم و مدل‌های تکمیلی نشان داد که کیفیت گزارشگری یکپارچه، علاوه بر افزایش بازده غیرعادی سهام و محتوای اطلاعاتی سود، موجب کاهش اقلام تعهدی اختیاری، محدودشدن هموارسازی سود و ارتقای کیفیت سود می‌شود. بر این اساس، فرضیه سوم پژوهش نیز تأیید شد.

شکل ۳. روند تغییرات بازده غیرعادی سهام برحسب کیفیت گزارشگری یکپارچه

نمودار ۳ روند تغییرات بازده غیرعادی سهام شرکت‌ها را در سطوح مختلف کیفیت گزارشگری یکپارچه نشان می‌دهد. شرکت‌هایی که از کیفیت افشای یکپارچه بالاتری برخوردار بودند، بازده غیرعادی بیشتری را تجربه کردند. این یافته نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاران نسبت به افشای اطلاعات جامع، شفاف، مرتبط و یکپارچه واکنش مثبت نشان داده‌اند و افزایش کیفیت اطلاعات منتشرشده با افزایش ارزش بازار و بازده سهام شرکت‌ها همراه بوده است.

شکل ۴. مقایسه کیفیت سود شرکت‌ها بر اساس اقدام تعهدی اختیاری و هموارسازی سود

نمودار ۴ کیفیت سود شرکت‌ها را بر اساس دو شاخص اقدام تعهدی اختیاری و هموارسازی سود مقایسه می‌کند. نتایج نشان داد شرکت‌هایی که از کیفیت گزارشگری یکپارچه بالاتری برخوردار بودند، سطوح پایین‌تری از اقدام تعهدی اختیاری و هموارسازی سود داشتند. این یافته مؤید آن است که گزارشگری یکپارچه از طریق افزایش شفافیت، گسترش پاسخگویی مدیریت و کاهش امکان پنهان‌سازی عملکرد واقعی، مدیریت سود را محدود کرده و قابلیت اتکای اطلاعات حسابداری را در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار عراق ارتقا می‌دهد.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر کیفیت افشای گزارشگری یکپارچه بر عملکرد مالی، ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری، بازده غیرعادی سهام و کیفیت سود شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار عراق انجام شد. نتایج حاصل از برآورد مدل‌های پانلی با اثرات ثابت نشان داد که کیفیت گزارشگری یکپارچه تأثیر مثبت و معناداری بر عملکرد مالی شرکت‌ها دارد. ضریب متغیر کیفیت گزارشگری یکپارچه در مدل عملکرد مالی برابر با ۰.۲۸۴ بود و ضریب استانداردشده ۰.۳۹۱ نشان داد که این متغیر در مقایسه با سایر متغیرهای مدل، بیشترین اثر مثبت را بر بازده دارایی‌ها داشته است. این یافته بیانگر آن است که شرکت‌هایی که اطلاعات مالی و غیرمالی را به صورت منسجم‌تر، شفاف‌تر و مرتبط‌تر افشا می‌کنند، از توان بیشتری برای تخصیص کارآمد منابع، کنترل ریسک، جذب سرمایه و بهبود سودآوری برخوردارند. گزارشگری یکپارچه از طریق ارائه تصویری جامع از راهبرد، مدل کسب‌وکار، ریسک‌ها، فرصت‌ها و فرایند خلق ارزش، عدم اطمینان سرمایه‌گذاران را کاهش می‌دهد و زمینه تصمیم‌گیری اقتصادی دقیق‌تر را فراهم می‌سازد.

این نتیجه با مطالعاتی همسو است که کیفیت گزارشگری یکپارچه را یکی از عوامل مؤثر بر شفافیت، پاسخگویی و عملکرد پایدار شرکت‌ها دانسته‌اند. مرور نظام‌مند مطالعات این حوزه نشان داده است که گزارشگری یکپارچه با افزایش اتصال اطلاعات، تقویت تفکر یکپارچه و بهبود کیفیت تصمیم‌گیری مدیریتی می‌تواند بر عملکرد اقتصادی واحدهای تجاری اثر مثبت بگذارد (Soriya & Rastogi, 2022). همچنین، شواهد مربوط به بانک‌های نوظهور آسیایی نشان می‌دهد که ارتقای کیفیت افشای گزارشگری یکپارچه می‌تواند محیط اطلاعاتی مؤسسات مالی را بهبود دهد و قابلیت ارزیابی عملکرد و ریسک را برای سرمایه‌گذاران افزایش دهد (Rossa & Lestari, 2025). این همسویی را می‌توان چنین تبیین کرد که افشای منسجم اطلاعات مالی و غیرمالی موجب می‌شود مدیران به جای تمرکز صرف بر عملکرد کوتاه‌مدت، روابط میان راهبرد، منابع و نتایج بلندمدت را نیز در تصمیم‌گیری‌های خود لحاظ کنند.

از منظر نظریه نمایندگی، کیفیت بالاتر گزارشگری یکپارچه موجب کاهش عدم تقارن اطلاعاتی میان مدیران و سهامداران می‌شود. زمانی که اطلاعات مربوط به عملکرد، ریسک‌ها، ساختار راهبری و چشم‌انداز شرکت به صورت گسترده افشا می‌شود، امکان پنهان‌سازی ضعف عملکرد یا اتخاذ تصمیمات فرصت‌طلبانه کاهش می‌یابد. مطالعات مرتبط با ویژگی‌های هیئت‌مدیره نشان داده‌اند که استقلال اعضا، کیفیت نظارت و کارایی ساختار راهبری شرکتی با کیفیت گزارشگری یکپارچه ارتباط دارند (Vitolla, Raimo, Rubino, et al., 2020). همچنین، بررسی مؤسسات مالی نشان داده است که ساختار حاکمیت، اندازه شرکت و سازوکارهای نظارتی از تعیین‌کننده‌های مهم کیفیت گزارشگری یکپارچه محسوب می‌شوند (Vitolla, Raimo, & Rubino, 2020). نتایج پژوهش حاضر نیز نشان داد که استقلال هیئت‌مدیره، اندازه هیئت‌مدیره و مالکیت نهادهای اثر مثبت و معناداری بر عملکرد مالی داشته‌اند، درحالی‌که دوگانگی وظیفه مدیرعامل اثر منفی داشته است. این نتایج تأیید می‌کند که کیفیت گزارشگری و کیفیت راهبری شرکتی مکمل یکدیگرند و می‌توانند از طریق تقویت نظارت و کاهش هزینه‌های نمایندگی، عملکرد اقتصادی شرکت را بهبود دهند.

یافته دیگر پژوهش نشان داد که اهرم مالی تأثیر منفی و معناداری بر عملکرد مالی داشته است. این نتیجه بیانگر آن است که افزایش وابستگی به بدهی، هزینه‌های مالی و فشار نقدینگی شرکت‌ها را افزایش می‌دهد و می‌تواند سودآوری و بازده دارایی‌ها را کاهش دهد. این یافته با مطالعات حوزه ریسک نقدینگی و اعتباری همسو است. پژوهش‌های انجام‌شده در صنعت بانکداری نشان داده‌اند که ریسک نقدینگی و ریسک اعتباری می‌توانند هم‌زمان ثبات و عملکرد مالی بانک‌ها را تضعیف کنند (Radfar et al., 2019). همچنین، رابطه میان ریسک نقدینگی و اعتباری در مطالعات پیشین تأیید شده و نشان داده شده است که افزایش فشار نقدینگی ممکن است کیفیت دارایی‌ها و توان بازپرداخت تعهدات را کاهش دهد (Jalili Khajeh Pasha, 2020). در شرکت‌های عراقی نیز افزایش بدهی می‌تواند ریسک ادراک‌شده سرمایه‌گذاران را افزایش دهد و مزایای حاصل از افشای باکیفیت را تا حدودی محدود سازد.

نتایج پژوهش همچنین نشان داد که کیفیت گزارشگری یکپارچه تأثیر مثبت و معناداری بر ارتباط ارزشی اطلاعات حسابداری دارد. ضریب این متغیر برابر با ۰.۳۱۷ و ضریب استانداردشده آن برابر با ۰.۴۱۸ بود که بیشترین قدرت تبیین را در مدل داشت. این یافته نشان می‌دهد که با افزایش کیفیت افشای یکپارچه، اطلاعاتی مانند سود، ارزش دفتری و سایر شاخص‌های مالی توان بیشتری برای توضیح ارزش بازار شرکت پیدا می‌کنند. به بیان دیگر، گزارشگری یکپارچه موجب می‌شود سرمایه‌گذاران اطلاعات حسابداری را در

چارچوبی گسترده‌تر شامل راهبرد، ریسک، سرمایه انسانی، منابع سازمانی و چشم‌انداز آتی تفسیر کنند. در نتیجه، اطلاعات مالی برای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری مربوطتر و قابل اتکاتر می‌شود.

این یافته با نتایج مطالعاتی هماهنگ است که افشای آینده‌نگر را عامل افزایش شفافیت گزارش‌های یکپارچه معرفی کرده‌اند. افشای اطلاعات درباره ریسک‌ها، فرصت‌ها، برنامه‌های راهبردی و تخصیص منابع می‌تواند قابلیت پیش‌بینی گزارش‌ها را افزایش دهد و به سرمایه‌گذاران کمک کند ارزش اقتصادی شرکت را دقیق‌تر برآورد کنند (Shabram & Abboud, 2024). افزون بر این، پژوهش‌های مربوط به کیفیت افشای ریسک اعتباری نشان داده‌اند که جامعیت، وضوح و ساختار اطلاعات ریسک، قابلیت استفاده از گزارش‌های شرکتی را افزایش می‌دهد (Scannella & Polizzi, 2021). بنابراین، کیفیت گزارشگری یکپارچه از طریق فراهم کردن زمینه تفسیر اطلاعات مالی، محتوای اطلاعاتی سود و ارزش دفتری را تقویت می‌کند.

نتایج مدل دوم نشان داد که ارزش دفتری هر سهم، سود قبل از بهره و مالیات، بازده حقوق صاحبان سهام، وجه نقد، اندازه شرکت، دارایی‌های ثابت و استقلال اعضای کمیته حسابرسی دارای اثر مثبت و معنادار بر ارزش بازار بودند. در مقابل، اهرم مالی و دوگانگی وظیفه مدیرعامل تأثیر منفی داشتند. این یافته‌ها نشان می‌دهد که بازار سرمایه عراق علاوه بر اطلاعات سودآوری، نسبت به کیفیت راهبری، ساختار مالی و وضعیت منابع شرکت نیز واکنش نشان می‌دهد. مطالعات پیشین بیان کرده‌اند که مکانیزم‌های راهبری شرکتی می‌توانند به‌عنوان نیروهای اصلی تعیین‌کننده کیفیت گزارشگری یکپارچه عمل کنند (Yahaya, 2025). از این رو، وجود اعضای مستقل در کمیته حسابرسی و هیئت‌مدیره می‌تواند اعتبار اطلاعات افشاشده را افزایش دهد و موجب واکنش مثبت‌تر بازار شود.

یافته سوم پژوهش نشان داد که کیفیت گزارشگری یکپارچه تأثیر مثبت و معناداری بر بازده غیرعادی سهام دارد. ضریب این متغیر برابر با ۰.۲۹۴ بود و متغیر تعاملی کیفیت گزارشگری یکپارچه و سود هر سهم نیز دارای ضریب مثبت و معنادار ۰.۱۷۶ بود. این نتیجه نشان می‌دهد که افزایش کیفیت افشا، محتوای اطلاعاتی سود را تقویت می‌کند و موجب می‌شود بازار نسبت به سود گزارش‌شده واکنش قوی‌تری نشان دهد. هنگامی که سود در کنار اطلاعات غیرمالی، راهبردی و آینده‌نگر ارائه می‌شود، سرمایه‌گذاران بهتر می‌توانند پایداری و قابلیت تکرار سود را ارزیابی کنند. در نتیجه، واکنش قیمت سهام به اطلاعات حسابداری دقیق‌تر و سریع‌تر می‌شود.

این یافته را می‌توان بر اساس نظریه علامت‌دهی نیز توضیح داد. شرکت‌هایی که اطلاعات جامع‌تر و شفاف‌تری ارائه می‌کنند، سیگنالی مثبت درباره کیفیت مدیریت، ثبات عملکرد و ظرفیت خلق ارزش به بازار ارسال می‌کنند. سرمایه‌گذاران نیز این افشا را به‌عنوان نشانه‌ای از کاهش ریسک اطلاعاتی تفسیر می‌کنند و تمایل بیشتری برای سرمایه‌گذاری در سهام شرکت نشان می‌دهند. کیفیت بالاتر گزارشگری در مؤسسات مالی و بانکی نیز با بهبود ادراک سرمایه‌گذاران از شفافیت و عملکرد همراه بوده است (Rossa & Lestari, 2025). بنابراین، افزایش بازده غیرعادی سهام در شرکت‌های دارای کیفیت افشای بالاتر را می‌توان پیامد واکنش مثبت بازار به کاهش عدم اطمینان اطلاعاتی دانست.

نتایج مدل اقلام تعهدی اختیاری نشان داد که DAC تأثیر منفی و معناداری بر بازده غیرعادی سهام دارد و تعامل کیفیت گزارشگری یکپارچه با اقلام تعهدی اختیاری نیز منفی و معنادار است. این یافته نشان می‌دهد که افزایش مدیریت سود از طریق اقلام تعهدی، کیفیت سود و اعتماد بازار را کاهش می‌دهد، اما کیفیت بالاتر گزارشگری یکپارچه می‌تواند دامنه رفتار فرصت‌طلبانه مدیران را محدود کند. زمانی که شرکت مجبور است اطلاعات مربوط به عملکرد مالی، ریسک‌ها، راهبردها و منابع خلق ارزش را در قالبی مرتبط ارائه کند، ناسازگاری احتمالی میان سود گزارش‌شده و وضعیت واقعی عملیات آشکارتر می‌شود. در نتیجه، امکان استفاده از اقلام تعهدی برای دستکاری ادراک سرمایه‌گذاران کاهش می‌یابد. همچنین، نتایج مدل هموارسازی سود نشان داد که این متغیر اثر منفی و معناداری بر بازده غیرعادی سهام دارد و تعامل آن با کیفیت گزارشگری یکپارچه نیز منفی و معنادار است. این نتیجه بیانگر آن است که گزارشگری یکپارچه می‌تواند هموارسازی مصنوعی سود را کاهش دهد و پایداری واقعی عملکرد را بهتر منعکس کند. کیفیت سود زمانی افزایش می‌یابد که سود گزارش‌شده حاصل عملیات واقعی شرکت باشد و نه نتیجه جابه‌جایی زمانی درآمدها و هزینه‌ها. گزارشگری یکپارچه با گسترش دامنه پاسخگویی مدیریت و ایجاد امکان مقایسه میان اطلاعات مالی و غیرمالی، احتمال کشف دستکاری سود را افزایش می‌دهد.

یافته‌های مربوط به کیفیت سود با مطالعات حوزه مدیریت ریسک و ثبات مالی نیز قابل تبیین است. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که ریسک اعتباری و نقدینگی می‌تواند ثبات بانک‌ها را کاهش دهند و در صورت ضعف افشا، ارزیابی کیفیت عملکرد را برای سرمایه‌گذاران دشوار سازند (Setiawan et al., 2021). همچنین، اثر متقابل ریسک‌های

نقدینگی، اعتباری و توانگری مالی نشان می‌دهد که پایداری عملکرد به کیفیت مدیریت و افشای ریسک وابسته است (Sargolzaei, 2023). در چنین شرایطی، گزارشگری یکپارچه می‌تواند به تمایز میان سود پایدار و سود ناشی از پذیرش ریسک‌های افراطی کمک کند.

مطالعات انجام‌شده درباره بانک‌های عراق نیز نشان داده‌اند که ریسک اعتباری، نقدینگی و سودآوری رابطه معناداری با یکدیگر دارند (Habib Makki Al-Harbi, 2022). بنابراین، در محیط اقتصادی عراق، کیفیت سود را نمی‌توان بدون توجه به ساختار ریسک و کیفیت افشا ارزیابی کرد. شرکتی ممکن است در کوتاه‌مدت سود بالایی گزارش کند، اما این سود در نتیجه پذیرش ریسک اعتباری یا نقدینگی بالا ایجاد شده باشد. گزارشگری یکپارچه با افشای همزمان سودآوری و عوامل ریسک، ارزیابی پایداری عملکرد را ممکن می‌سازد.

نتایج پژوهش حاضر همچنین با یافته‌های مربوط به نقش حاکمیت شرکتی در تعدیل رابطه ریسک و عملکرد همسو است. شواهد نشان داده‌اند که نظام راهبری می‌تواند آثار منفی ریسک نقدینگی و اعتباری بر عملکرد بانک را کاهش دهد (Maran Jouri, 2021). در پژوهش حاضر نیز استقلال هیئت‌مدیره و اعضای کمیته حسابرسی اثر مثبت داشتند، درحالی‌که دوگانگی وظیفه مدیرعامل با عملکرد و ارتباط ارزشی رابطه منفی داشت. این نتایج نشان می‌دهد که کیفیت گزارشگری یکپارچه در شرکت‌هایی که از سازوکارهای راهبری قوی‌تری برخوردارند، اثربخشی بیشتری دارد.

از سوی دیگر، نتایج مربوط به اثر منفی اهرم مالی و ریسک با شواهد پژوهش‌های بانکی هماهنگ است. بررسی ریسک نقدینگی در بانک‌های خصوصی نشان داده است که ساختار نامناسب منابع و مصارف می‌تواند توان مالی مؤسسات را تضعیف کند (Khalili Araghi et al., 2019). همچنین، مدل‌های اندازه‌گیری ریسک نقدینگی نشان می‌دهند که ارزیابی دقیق این ریسک نیازمند توجه هم‌زمان به مجموعه‌ای از شاخص‌های مالی و ساختاری است (Azari et al., 2022). پژوهش‌های مبتنی بر روش‌های هوشمند نیز نشان داده‌اند که ریسک اعتباری تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد و استفاده از اطلاعات متنوع برای ارزیابی آن ضروری است (Dadashi et al., 2020). این نتایج اهمیت افشای چندبعدی و منسجم را که ویژگی اصلی گزارشگری یکپارچه است، تأیید می‌کنند.

همچنین، کنترل ریسک نقدینگی و اعتباری از عوامل اساسی پیشگیری از بحران‌های مالی است (Ghaemi, 2020). شواهد مربوط به اثر غیرخطی این ریسک‌ها بر ثبات بانکی نیز نشان می‌دهد که تأثیر ریسک در سطوح مختلف ممکن است تغییر کند (Goudarzi Farahani et al., 2022). بنابراین، گزارشگری یکپارچه باید علاوه بر افشای سطح جاری ریسک، اطلاعاتی درباره روند تغییر، آستانه‌های بحرانی و سیاست‌های مدیریت ریسک ارائه دهد. همچنین، ریسک تسهیلات و کاهش فاصله تا نکول می‌تواند ثبات مالی را تضعیف کند (Jalili Fard et al., 2023)؛ از این رو، افشای اطلاعات مربوط به کیفیت دارایی‌ها و احتمال نکول برای ارزیابی عملکرد شرکت‌های مالی اهمیت دارد.

در سطح کلان، ثبات مالی یکی از عوامل مؤثر بر رشد اقتصادی محسوب می‌شود (Tankuva, 2018). بنابراین، توسعه گزارشگری یکپارچه در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس عراق تنها پیامدی در سطح شرکت ندارد، بلکه می‌تواند از طریق کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، بهبود تخصیص منابع و افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران به ارتقای کارایی بازار سرمایه و ثبات نظام مالی کمک کند. در مجموع، نتایج پژوهش حاضر تأیید می‌کند که گزارشگری یکپارچه صرفاً ابزاری برای افزایش حجم افشا نیست، بلکه سازوکاری برای ارتقای کیفیت محیط اطلاعاتی، بهبود راهبری، محدود کردن مدیریت سود و تقویت عملکرد اقتصادی شرکت‌ها است.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی همراه بود که باید در تفسیر نتایج مورد توجه قرار گیرد. نخست، داده‌های پژوهش از صورت‌های مالی، گزارش‌های سالانه و اطلاعات منتشرشده شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار عراق استخراج شد و کیفیت نتایج تا حدی به صحت، جامعیت و یکنواختی اطلاعات افشاشده وابسته بود. تفاوت شرکت‌ها در نحوه تنظیم گزارش‌ها و میزان دسترسی به اطلاعات غیرمالی ممکن است سنجش کیفیت گزارشگری یکپارچه را تحت تأثیر قرار داده باشد. دوم، شاخص کیفیت گزارشگری یکپارچه بر مبنای اطلاعات قابل مشاهده در گزارش‌های شرکتی اندازه‌گیری شد و ممکن است تمام ابعاد کیفی مانند صداقت مدیریت، کیفیت تفکر یکپارچه و میزان استفاده واقعی از اطلاعات در تصمیم‌گیری‌های داخلی را پوشش ندهد. سوم، پژوهش به شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس عراق و دوره زمانی مشخصی محدود بود؛ بنابراین، تعمیم نتایج به شرکت‌های غیرپذیرفته‌شده، بنگاه‌های کوچک و متوسط یا سایر بازارهای سرمایه باید با احتیاط انجام شود. همچنین، با وجود کنترل متغیرهای مالی و راهبری، احتمال تأثیر برخی عوامل حذف‌شده مانند کیفیت حسابرسی، شرایط سیاسی، تورم، نوسانات ارزی و ویژگی‌های صنعت به‌طور کامل منتفی نیست.

پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده تأثیر کیفیت گزارشگری یکپارچه را در صنایع مختلف به‌صورت جداگانه بررسی کنند؛ زیرا ساختار دارایی‌ها، شدت ریسک، نوع اطلاعات غیرمالی و نیازهای ذی‌نفعان در صنایع بانکی، صنعتی، خدماتی و سرمایه‌گذاری متفاوت است. استفاده از مقایسه‌های بین‌کشوری میان عراق و سایر بازارهای نوظهور می‌تواند نقش عوامل نهادی، کیفیت مقررات و سطح توسعه بازار سرمایه را آشکار سازد. همچنین، پیشنهاد می‌شود ابعاد مختلف کیفیت گزارشگری یکپارچه، مانند افشای راهبرد، ریسک، سرمایه انسانی، پایداری و چشم‌انداز آینده، به‌صورت مجزا تحلیل شوند. بررسی نقش میانجی عدم تقارن اطلاعاتی، هزینه سرمایه و اعتماد سرمایه‌گذاران و نیز نقش تعدیل‌گر کیفیت حسابرسی، استقلال هیئت‌مدیره و تمرکز مالکیت می‌تواند سازوکار اثرگذاری گزارشگری یکپارچه را روشن‌تر کند. استفاده از روش‌های ترکیبی، مصاحبه با مدیران و سرمایه‌گذاران، تحلیل محتوای رایانه‌ای و مدل‌های پویا نیز می‌تواند اعتبار و عمق یافته‌های آینده را افزایش دهد.

پیشنهاد می‌شود سازمان بورس اوراق بهادار عراق و نهادهای تدوین‌کننده استاندارد، چارچوب مشخص و قابل‌سنجشی برای تهیه گزارش‌های یکپارچه تدوین کنند و شرکت‌ها را به افشای منسجم اطلاعات مالی، غیرمالی، راهبردی و ریسک‌محور ملزم سازند. شرکت‌ها باید نظام‌های اطلاعاتی خود را به‌گونه‌ای توسعه دهند که امکان اتصال اطلاعات مالی با اطلاعات مربوط به راهبرد، سرمایه انسانی، حاکمیت، پایداری و مدیریت ریسک فراهم شود. تقویت استقلال هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی، تفکیک سمت مدیرعامل و رئیس هیئت‌مدیره و آموزش مدیران درباره تفکر یکپارچه می‌تواند کیفیت افشا را افزایش دهد. همچنین، حسابرسان و نهادهای ناظر باید سازوکارهای اطمینان‌بخشی درباره اطلاعات غیرمالی را توسعه دهند تا قابلیت اتکای گزارش‌های یکپارچه افزایش یابد. شرکت‌ها باید از گزارشگری یکپارچه نه به‌عنوان فعالیتی تشریفاتی، بلکه به‌عنوان ابزاری برای بهبود تصمیم‌گیری، کنترل مدیریت سود، کاهش ریسک اطلاعاتی و تقویت اعتماد سرمایه‌گذاران استفاده کنند.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش به ما یاری رساندند تشکر و قدردانی می‌گردد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

موازین اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

References

- Azari, T., Dastouri, M., & Tehrani, R. (2022). Presenting a comprehensive model for measuring liquidity risk of banks listed on the Tehran Stock Exchange: A case study of Bank Mellat. *Financial Economics*, 16(59), 253-277.
- Dadashi, I., Kordmanjiri, S., Khoshnood, Z., & Gholamnia Roshan, H. (2020). Examining variables affecting the credit risk of corporate bank customers using support vector machine and decision tree. *Financial Management and Accounting Perspectives*, 10(31).

- Ghaemi, L. (2020). Examining liquidity and credit risk management in preventing banking crisis: A case study of Shahr Bank. *Journal of Islamic Human Sciences Studies*, 6(23), 131-141.
- Goudarzi Farahani, Y., Adeli, O. A., & Ahmadi, M. (2022). The effect of liquidity and credit risks on banking stability in Iranian banks: A panel smooth transition regression approach. *Financial Management Strategy*, 10(4), 55-74.
- Habib Makki Al-Harbi, D. (2022). *Examining the relationship between credit risk, profitability, and liquidity in banks listed on the Iraqi Stock Exchange* Imam Reza International University, Faculty of Literature and Humanities].
- Jalili Fard, E., Sokhanvar, M., & Akhoundzadeh Yousefi, T. (2023). The effect of credit and liquidity risk of Qard al-Hasanah facilities on the stability of Iran's banking system using Merton distance to default and Z-score indicators and structural equation econometrics with EQS software. *Review of Issues in Iran's Economy*, 10(1), 61-85. <https://doi.org/10.30465/ce.2023.44134.1850>
- Jalili Khajeh Pasha, Z. (2020). The relationship between liquidity risk and credit risk in banks. Fifth National Conference on Economics, Management, and Accounting,
- Khalili Araghi, M., Abrishami, H., Farzinvar, A., & Gohari, F. (2019). Examining liquidity risk in Iranian private banks. *Journal of New Economy and Trade*, 14(4), 55-79.
- Maran Jouri, M. (2021). The moderating effect of the governance system on the relationship between liquidity and credit risks and bank performance. *Accounting and Auditing Studies*, 10(40), 97-112.
- Radfar, H., Shahchera, M., & Sabouri, B. (2019). The simultaneous effect of liquidity risk and credit risk on the stability of banks listed on the Tehran Stock Exchange. *Fiscal and Economic Policies*, 7(27), 191-214.
- Rossa, P. T., & Lestari, T. U. (2025). Integrated reporting disclosure quality: Evidence from emerging Asian banking. *Jrak*, 17(2). <https://doi.org/10.23969/jrak.v17i2.27935>
- Sargolzaei, M. (2023). *The reciprocal relationship between liquidity risk, credit risk, and financial solvency for banks listed on the Tehran Stock Exchange and Iran Fara Bourse from 2011 to 2022* Allameh Tabataba'i University, Faculty of Management and Accounting].
- Scannella, E., & Polizzi, S. (2021). How to measure bank credit risk disclosure? Testing a new methodological approach based on the content analysis framework. *Journal of Banking Regulation*, 22, 73-95. <https://doi.org/10.1057/s41261-020-00129-x>
- Setiawan, A., Sudarto, S., & Widiastuti, E. (2021). The influence of credit risk and liquidity risk on bank stability. *ICORE*, 5(1).
- Shabram, R. L., & Abboud, I. G. (2024). The impact of future disclosure on the transparency of integrated reports through identifying risks and opportunities, developing strategies, and allocating resources. *Al Kut Journal of Economics and Administrative Sciences*, 16(50), 420-432. <https://doi.org/10.29124/kjeas.1650.20>
- Shakeri Kardar, P. (2023). *The effect of liquidity risk, credit risk, and operational risk on the financial stability of banks listed on the Tehran Stock Exchange* Farvardin Institute of Higher Education, Qaemshahr, Department of Management].
- Soriya, S., & Rastogi, P. (2022). A systematic literature review on integrated reporting from 2011 to 2020. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 20(3/4), 558-579. <https://doi.org/10.1108/JFRA-09-2020-0266>
- Tankuva, A. (2018). Financial stability and economic growth: A panel data analysis. *Journal of Financial Stability*, 36, 34-45.
- Vitolla, F., Raimo, N., & Rubino, M. (2020). Board characteristics and integrated reporting quality: An agency theory perspective. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 27(2), 1152-1163. <https://doi.org/10.1002/csr.1879>
- Vitolla, F., Raimo, N., Rubino, M., & Garzoni, A. (2020). The determinants of integrated reporting quality in financial institutions. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*, 20(3), 429-444. <https://doi.org/10.1108/CG-07-2019-0202>
- Yahaya, O. A. (2025). *What are the shear forces that define integrated reporting quality among corporate governance mechanisms?* SSRN. <https://doi.org/10.2139/ssrn.5403673>